

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA**

Katedra hudební výchovy

Diplomová práce

Bc. Michaela Semelová

Anglický jazyk a hudební kultura se zaměřením na vzdělávání

*Využití odkazu Karla Ditterse z Dittersdorfu jako inspirace
pro výuku hudební výchovy na základní škole*

Olomouc 2022

Vedoucí práce: PaedDr. Lena Pulchertová, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila pouze uvedenou literaturu a zdroje.

V Olomouci dne 1.4.2022

Bc. Michaela Semelová

Mnohokrát děkuji PaedDr. Leně Pulchertové, Ph. D. za cenné rady, nápady, konzultace a ochotné vedení téhle diplomové práce.

Obsah

Úvod	5
1. Život a dílo	7
1.1. <i>Curriculum vitae</i>	7
1.1.1. Skladatelovo působení na Jánském Vrchu	9
1.2. <i>Charakteristika díla a skladatelova tvorba</i>	14
2. Ditters a jeho Festival	18
2.1. <i>Festival mezi lety 1993 - 1999</i>	18
2.2. <i>Festival mezi lety 2000 - 2008</i>	23
2.3. <i>Festival mezi lety 2009 - 2015</i>	28
3. Využití odkazu Karla Ditterse v projektové výuce	35
3.1. <i>Projektová výuka v historickém kontextu</i>	35
3.2. <i>Charakteristika projektové výuky</i>	36
3.3. <i>Plusy a mínusy projektové výuky</i>	38
3.4. <i>Teoretická příprava projektu</i>	40
3.5. <i>Projekt: Ditters jako inspirace pro hudební výchovu</i>	41
4. Hudební aktivity	51
4.1. <i>Vliv hudebních činností na dítě ve školním prostředí</i>	51
4.2. <i>Aktivity pro 6. a 7. ročníky ZŠ</i>	53
4.3. <i>Aktivity pro 8. a 9. ročníky ZŠ</i>	57
Závěr	65
Souhrn	67
Summary	68
Seznam použitých zdrojů	69
Seznam příloh	72

ANOTACE

Úvod

Při výběru adekvátního tématu k mé diplomové práci jsem nahlížela, mimo jiné, také na to, jakým způsobem zohlednit můj rodný kraj Jeseník. Ten je, co se týče hudební historie, vskutku bohatý. Jedním z významných skladatelů, který pobýval v okolním městečku Javorník, byl rakouský skladatel, Karl Ditters z Dittersdorfu. Zanechal zde svůj odkaz, který bych ráda využila jako inspiraci pro výuku hudební výchovy na základních školách. Pevně věřím, že díky mé diplomové práci, se na v dnešní době podceňovaného skladatele, bude nahlížet poněkud jinak a jeho hudební tvorba bude ve výukách využívána o něco aktivněji. Jinými slovy, následující fakta zohledněna v této práci a nabízené hudební aktivity mohou být inspirací jak pro českou hudební výchovu, tak i pro ostatní zájemce klasicistní hudby.

Dílčím cílem práce je seznámit čtenáře s životním obdobím Karla Ditterse, kde se z největší části zaměřuji na život u nás, tedy v Javorníku, na zámku Jánský Vrch. Také detailně popisuji každoročně se konající festival na počest skladatele Karla Ditterse. Dále zde hraje značnou část jeho hudební tvorba, která se odráží jak v projektové výuce, tak také v hudebních činnostech, které jsou určeny pro studenty základních škol. Samotná inspirace odkazu skladatele pro výuku hudební výchovy je nejhlavnějším a nejzásadnějším cílem celé diplomové práce, kde se objevují inspirativní hudební aktivity nejen pro pedagogy.

Metody práce jsou deskripce, explanace a v samotných hudebních aktivitách se objevuje komparace kompozic. Co se týká zdrojů, budu pátrat zejména v českých. Z malé části se zaměřím také na zdroje zahraniční, kde se zaměřím na přesný překlad tak, aby byl zachován původní význam. Základními prameny jsou *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*, které Ditters diktoval svému synovi již v pozdějších letech. Dále kniha *Karel Ditters z Dittersdorfu*, kterou napsal Rudolf Zuber. Sbírka s názvem *Ditters a jeho Festival*, na které se podíleli organizátoři javornických akcí, se zabývá každoročním konáním festivalu na počest skladatele. V neposlední řadě publikace *Hudobné aktivity a kvalita života dieťaťa*, kterou využiji při přípravě hudebních aktivit.

Závěrečnými slovy bych chtěla poukázat na fakt, že i když nebyl Karl Ditters z Dittersdorfu tak úspěšným klasicistním skladatelem jako například Wolfgang Amadeus Mozart nebo Ludwig van Beethoven, tak opravdu stojí za to nahlédnout do této diplomové práce a zjistit, proč může být i on inspirativní nejen pro výuku hudební výchovy. Jako autorka této práce věřím, že mé poznatky obohatí znalosti zájemců daného tématu či inspirují pedagogy při tvorbě hudebních činností. V neposlední řadě je mým zájmem vyplnit mezery týkající se jak už skladatele samotného, tak jeho hudební tvorby, která může být pro některé příjemným překvapením.

1. Život a dílo

Tato diplomová práce je v největší míře zaměřená na využití odkazu skladatele Karla Ditterse z Dittersdorfu pro výuku hudební výchovy na základních školách. I přes to je na úvod třeba seznámit čtenáře s životním příběhem tohoto skladatele. Karl Ditters z Dittersdorfu patří v dnešní době do skupiny tzv. „podceňovaných“ hudebních klasicistních skladatelů. Mnohdy se není čemu divit, jelikož působil v éře Josepha Haydna či Wolfganga Amadea Mozarta. Čtenáři se díky této práci mohou přesvědčit o tom, že i když Ditters strávil většinu svého života v malém městečku Javorník, má obrovskou zásluhu na vývoji hudby 18. století.

1.1. Curriculum vitae

Rakouský skladatel, dirigent, vynikající houslista a později také kapelník, se narodil 2. listopadu 1739 ve Vídni. Jeho dětství bylo v porovnání s ostatními skladateli poněkud jednodušší, jelikož se narodil do zámožné rodiny. Již od dětství byl veden ke vzdělání v hudbě, jazycích i náboženství a společně se dvěma bratry navštěvoval jezuitskou školu. Samotný Karl šel po stopách svého otce, Paula Ditterse, který působil na císařském dvoře jako divadelní krejčí za doby Karla VI. Již v tomto raném období se ke skladatelovu jménu řadí významní umělci, kteří mu značně pomohli v začátcích jeho hudební kariéry. Největší zálibu si skladatel našel již v 7 letech svého života, a to ve hře na housle. Velice významnou roli v Karlově životě zaujímal skladatel Joseph Ziegler. Ten se zasloužil nejen o působení Ditterse v orchestru schottenského kláštera, ale také o výrazné zlepšení ve hře z listu, které následně využil při hraní chrámových triových sonát a árií s italským zdobením.¹ Vzdělání v jazycích, jako jsou latina, francouzština nebo italština, získával již ve 12 letech od prince Josefa Friedricha von Hildburghausena, který měl zásluhu také na Karlově celkovém uměleckém rozvoji a všeobecném vzdělání. Jako dvanáctiletý, velice nadaný hudebník, se Karl Ditters octil ve vyšší sféře společnosti, jež mu otevřela vrátka k dalším významným osobnostem, u nichž se dále učil a nabíral zkušenosti, ze kterých se po jeho život inspiroval. Jeho první zaměstnavatel, kterým byl princ Hildburghausen, byl nucen z Vídně odjet, a tak si Ditters ve svých dvaadvaceti letech zajistil pracovní místo ve

¹ČERMÁKOVÁ, Lenka. *Carl Ditters von Dittersdorf. Podmínky dobové praxe spolu s katalogizací operního a oratorního díla zapomenutého génia*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009.

vídeňském dvorním orchestru. Po roce působení získává nabídku od přítele a učitele, Christopa Willibalda Glucka a společně se vydávají na koncertní turné po krásách Itálie. Na tuto cestu byl povolán pouze samotný Gluck, ale protože měl velice blízký vztah s Dittersem, nabídl mu místo spolujezdce. Společně navštěvovali mnoho představení a koncertů, poznávali slavné umělce a hudebníky, o kterých se, mimo jiné, Ditters zmiňuje v jeho sepsaných vzpomínkách.² Před svým prvním koncertem, jež se konal v italské Bologně, byl Ditters velice nesvůj a pociťoval strach z toho, že jeho výkon nebude na přítomná italská měřítka dostačující. Avšak jeho domněnky nebyly pravdivé. Po prvních znějících tónech přesvědčil nejen sám sebe, ale i obecenstvo, jaký talent získal a jakým nadaným houslovým virtuosem se Karl Ditters stal.

Po příjezdu z Itálie Ditters nějaký čas pobýval se skladatelem Josefem Haydnem, kterého obdivoval jako hudebníka, ale také jako člověka. Ve svých vzpomínkách, sepsaných jeho synem, vypráví o čase stráveném s tímto dovedným skladatelem. Ditters byl rád za jakoukoli pochvalu, ale také výtku, která byla mířena na jeho samotného. Jak sám zmiňuje: „*Kritika — skutečná pravá a nestranná kritika znalců — přinesla vždy všem krásným uměním i vědám vydatnou pomoc.*“³

Spory s hrabětem Šporkem kvůli malému honoráři vedly Ditterse vyhledat si jiné pracovní místo, kde by byl jeho talent jak slovně, tak finančně lépe ohodnocen. Okolnostmi a pracovní příležitostí se tedy Karl Ditters rozhodl opustit Vídeň a zamířil do Velkého Varadína, kde v roce 1765 zaujmul místo na pozici kapelníka ve službách biskupa Adama Patačiče. Ono místo dříve zastával skladatel Michael Haydn. Nejen, že Karl zastával funkci kapelníka, ale také mu byla biskupem udělena plná moc obsahující skutečnost, že ho musí ostatní členové kapely poslušně poslouchat a kdyby bylo nejhůře, mohli by být samotným Dittersem propuštěni. Během pobytu ve Velkém Varadíně složil několik symfonií, kantát a motett. Inspirace pocházela z textu Metastasiovy malé italské kantáty pro jeden hlas. Dittersova skladatelská práce zahrnovala spoustu povinností. Jedním z největších úspěchů bylo založení orchestru o dvanácti hráčích a ansámbl čtyř zpěváků. Podařilo se mu také zřídit menší divadlo, kde se každoročně odehrávala čtyři představení. Během skladatelovy slávy se šestadvacetiletý Karl Ditters zamiloval do slečny, jejíž otec byl hlavní biskupský

²DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959, str. 83-90.

³DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959, str. 93.

pokladník. Bohužel z toho vzešla láska nešťastná, neboť jistá slečna byla, díky jejímu otci, zasnoubená již s někým jiným. V tomto smolném období byla Dittersovi nabídnuta dovolená po dobu tří měsíců, kterou skladatel bez přemýšlení přijal a vypravil se do rodné Vídně. Po uplynutí několika let, přesněji v roce 1769, byl Karl donucen shánět nový post, jelikož se biskupova kapela, navzdory všem úspěchům, rozpadla. Příčinou byly mylné informace, které se dostaly až k samotné císařovně. V tomto případě se jednalo o kanovníka, který byl skrytým nepřitelem biskupa. Ten podával lživé informace císařovně Marii Terezií o hraní komedií v adventu i postu, které byly zakázány. Dále podával falešné zprávy o běžných bálech a maškarních plesech, které se údajně konaly po celý rok. I přes všechny tyto lži, biskup nedokázal císařovně oponovat, a tak byl donucený propustit většinu členů své kapely. Po odchodu členů, včetně samotného Ditterse, se Velký Varadín stává opět pouhým tichým místem bez muzicírování a veškeré zábavy.⁴

Z Vídně do Benátek a zpět do Vídně se Ditters setkává s nejmenovanou primabalerínou, se kterou na krátkou dobu udržují vztah, ale po nějaké době Karl získává pracovní místo u prince a biskupa Vratislavského, Philippa Gottharda Schaffgotsche, a tímto vztah s baletkou nadobro končí. Od 1. listopadu 1769 se Karl Ditters z Dittersdorfu zabydluje na zámku Jánský Vrch v Javorníku. Zde tráví nejlepší časy.⁵

1.1.1. Skladatelovo působení na Jánském Vrchu

Nové zázemí si Karl Ditters vybudoval na zámku Jánský Vrch v Javorníku. Zpočátku měl na tomto místě strávit pouze sedm měsíců, zhruba za 25 dukátů měsíčně, ale později mu byl nabídnut honorář mnohem vyšší, a tak skladatel pečlivě zvažoval, zda se tu neusídí na delší dobu, než zprvu plánoval. A také tomu tak bylo.⁶

Nyní pár slov o místě, kde Karl většinu svého života pobýval. Velikou roli zde zastával syn české matky Anny Terezie Novohradské z Kolovrat a hejtmana ve Slezsku Antonína hraběte Schaffgotsche, vratislavský biskup Gothard Filip hrabě Schaffgotsch, který žil mezi lety 1716 - 1795. Vášně k hudbě, kterou zdědil po svých rodičích, pěstoval již od dětství. V roce 1766 se Schaffgotsch usídlil na zámku Jánský

⁴DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959, str. 104-129.

⁵DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959, str. 142-143.

⁶ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970, str. 5.

Vrch, který byl v této době místem radosti, blaženosti a v největší míře hudebním zázemím snad pro každého muzikanta, který tento kraj navštívil.⁷

Samotný zámek společně s městem Javorníkem, ve kterém se Jánský Vrch nachází, má zajímavou a bohatou historii. Ta spadá až k roce 1291, ve kterém se Javorník zapisuje jako součást listiny pro vidnavské fojtství. Prvními panovníky, v té době hradu Jánský Vrch, byli Bolko I. a Bolko II., kteří panovali v letech 1307 - 1348. Po letech panování biskupem Přeclavem z Pogarel, se hrad stal středobodem feudálů, neboť území pomalu, ale jistě kvetlo, a to zejména díky těžbě stříbra a jiných kovů. Javorník se tak stával kolonizačním střediskem. Vpád husitů kolem roku 1428 zanechal na hradě šrám. Po obsazení se husité nechali vyplatit samotným biskupem, který následně přišel o všechny peníze, a tak mu nezbývalo nic jiného než hrad pronajímat různým šlechticům. Mezi lety 1482 - 1617 proběhlo na hradě několik významných výstaveb, rekonstrukcí a úprav. Hrad byl několikrát dobyt vojsky ostatních zemí, ale vždy se konečná fáze dala zachránit pomocí zaplacení výpalného. 18. století přineslo, již do barokového zámku, radost a naději o lepší budoucnost. O to se zasloužil již zmíněný vratislavský biskup Gothard Filip Schaffgotsch, který přispěl nejen přestavbou hradu na zámek, ale zejména přinesl rozkvet, jak duchovním, tak kulturním nádechem. Bylo zváno několik umělců, zejména hudebníků, kteří dodali zámku tu pravou, vytríbenou atmosféru. Nemůžeme opomenout také básníky, jako je například Josef z Eichendorffu z Německa. Nejvýznamnější roli zde zaujmul samozřejmě kdo jiný než Karl Ditters z Dittersdorfu, kterému byl přidělen dům, kde trávil svůj čas v Javorníku. Díky němu se koncertní sál, vybudovaný biskupem, rozšířil na zámecké divadlo. Pojďme se tedy zaměřit na jeho život v Javorníku, který byl přínosem, jak pro něj samotného, tak pro lidi, kterými byl obklopen.⁸

Dittersovo působení na Jánském Vrchu mělo mnohem delší trvání, než bylo zpočátku plánováno. Biskup Schaffgotsch byl z něj tak omámen, že ho po sedmi měsících působení jmenoval na vrchního lovčího s ročním platem 1 500,- zlatých. Do této pracovní pozice Karl samozřejmě také komponoval a sháněl co nejvíce profesionálních hudebníků a zpěváků do svého orchestru. Ve shánění mu pomohl jeho bývalý přítel z Varadína, Vít Ungericht. Společně se vypracovali k velmi přívětivému výsledku a Javorník navštívilo mnoho umělců, jako například Vít a Václav Batkové

⁷ZUBER, Rudolf. *Hudební minulost Jánského Vrchu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1972.

⁸ZUBER, Rudolf a kol. *Jesenicko v období feudalismu do roku 1848*. Ostrava, 1966.

z Prahy, Václav a František Červenkové z Brna, houslista Jan Neřád, hornista Josef Rivola, Jakub a Antonín Duškovi, Josef Dvořák z Chrástu, zpěváci Jan Třepický z Rokycan, Petr Hrdlička z Prahy a mnoho dalších. Byli zde zástupci, jak z Česka, tak také přímo z Vídně, mezi které patří například tenorista Renner. Nechyběla tu ani Karlova sestra Jana, která byla velice kvalitní zpěvačkou. Tolik a mnohem více umělců, se společně setkalo na Jánském Vrchu, kde se konečně začaly dít kulturně hudební zajímavosti. Po výběru těch nejlepších, Dittersův orchestr dohromady obsahoval 17 instrumentalistů, ke kterým nemohl chybět skromný operní soubor. Aby mohli hudebníci kde nacvičovat a následně odehrávat svá vystoupení, byl zřízen, na přání Karla, oválný sál, který zesiloval zvuk a nepřinášel ozvěnu. Později z něj vzešlo skromné, ale dostačující divadlo. Mezi další úspěchy tohoto skladatele patří povýšení do šlechtického stavu za císařovny Marie Terezie. Nejen, že měl možnost nastěhovat se do přídomku přímo u zámku, ale také měl na starost správu hejtmánství v Jeseníku, který byl v té době známý jako Frývaldov. Tahle změna v jeho životě, jak už popisuje sám Ditters, patřila k jeho nejkrásnějším v životě. Aby toho nebylo málo, tak také rok 1771 přinesl do skladatelova života nové světlo. Byl to rok, kdy se zasnoubil s Mařarkou Nikolinou Trinkovou, která byla členkou operního souboru. Byl velice opatrný a dal Nikolině čas na rozmyšlenou, avšak ta žádný čas nepotřebovala a okamžitě s nabídkou souhlasila. Svatba se tedy konala sedm měsíců po zasnubách, v roce 1772 za přítomnosti všech nejbližších. Jejich vztah jim přinesl 10 dětí.⁹

Je nutno zmínit další skladatele téže doby, jako jsou J. Haydn, W. A. Mozart nebo J. Kř. Vaňhal, neboť i tihle významní hudebníci ovlivnili velkou částí Dittersův život. Byli to jeho kamarádi, ale zejména inspirační zdroj, který využíval při jeho komponování. Velice často se spekuluje o tzv. operním rivalství, které údajně mezi Dittersem a Mozartem probíhalo. Nebylo by to úplně nevídané, protože každý umělec té doby chtěl vyniknout co nejvíce a k tomu patřilo i předhánění se mezi sebou. Jako příklad může sloužit Karlova odpověď na otázku: „*Co říkáte Mozartovým skladbám?*“ „*Je to nesporně jeden z největších géníů a sám jsem doposud nepoznal druhého komponistu, který by měl tak úžasné bohatství myšlenek. Přál bych si jen, aby jimi tak neplýtl. Nenechá posluchače ani si oddechnout, neboť sotva že naslouchá jedné myšlence, už je tu druhá, ještě krásnější, která zatlačí tu předcházející, a tak to jde*

⁹ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970, str. 5-6.

*stále až do konce skladby, takže si jednu pro druhou nemůže zapamatovat.*¹⁰ Zde si může čtenář vytvořit svůj subjektivní názor, zdali šlo Dittersovi pouze o sdělení svého názoru nebo o něco úplně jiného. Zatímco Karl spokojeně pobýval na Jánském Vrchu, čas od času také zavítal do svého rodného města. Zde se právě setkával s těmito umělci. Jednu dobu mu bylo nabídnuto místo vedoucího císařské opery ve Vídni, které však Ditters odmítl. Se svým klidným životem v Javorníku byl spokojený a nechtěl na tom nic měnit. Kolikrát mu bylo vytýkáno, že dává přednost finanční jistotě před zviditelněním svého talentu. Ať už to bylo jakkoli, zámek Jánský Vrch byl pro skladatele srdcovou záležitostí, a tudíž nebyl důvod ubírat se jiným směrem. Tedy prozatím.¹¹ Lstiví a závistiví lidé se také našli na území Javorníku, kteří Dittersovi v jeho kariéře nepřáli ani špetku dobrého. Rozumný Karl se řečmi zastrašit nenechal a dále vykonával svoji povinnost vůči biskupovi a všem posluchačům, kteří jeho představení užasle navštěvovali. Jedna z návštěv patřila houslovému virtuosovi jménem Lolli. Ditters o něm se vši počestností vypráví ve svých vzpomínkách, kde se nejvíce zaměřuje na způsob projevu a celkovém chování houslisty, čímž si k Dittersovi našel cestu doslova ihned. Byli to dva virtuosové, kteří si sedli, jak po hudební stránce, tak po lidské, což bylo nevídané a velice vzácné.¹²

Co by to byl Karl Ditters za skladatele bez svých žáků neboli nástupců. Po těžkém meziválečném období mezi Pruskem a Marií Terezií, které mezi lety 1778 - 1779 zasáhlo také Jánský Vrch, nějakou dobu trvalo, než se opět navrátili klid a hudební radost. O brzký návrat do starých kolejí se zasloužil Ditters společně s Antonínem Brossmannem, který zastával funkci rektora v Bílé Vodě. Díky těmto pánům vznikla něco jako hudební škola pro nadané žáky. O některých slýcháváme dokonce i v dnešní době. Mezi takové patří například Bohumír Rieger z Opavice nebo František Götz ze Strašic v Čechách, kteří vynikli zejména v Brně. O něco větší úspěch připadá Václavu Müllerovi z Trnávky, který se zasloužil, společně s dalšími, o vznik vídeňské operety. Dalo by se tedy říci, že se Ditters a Brossmann podíleli na vývoji hudby ve Slezsku, který nadále setrval díky jejich žákům.¹³

¹⁰DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959, str. 170.

¹¹ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970, str. 6.

¹²DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959, str. 155-156.

¹³ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970, str. 6-7.

V porovnání s platy ostatních hudebníků téže doby, je zjevné, že i slavnější Mozart nebo Gluck, mohli Karlovi v tomto ohledu závidět. Zatímco Mozart za svá komponování a představení přijímal pouze 800 zlatých za rok, Ditters se mohl pyšnit 3000 zlatými, ke kterým měl navíc zdarma zámecký byt a stravu. Takový blahobyt nemohl skladateli biskup dopřávat po celou dobu, neboť měl i další výdaje, ke kterým patřila například kapela a divadlo. Kvůli dluhům činil biskupův důchod pouhých 4000 zlatých za rok, ze kterého musel vyplácet všechny muzikanty, včetně Ditterse a chod v celém zámku. Ani to Karla neodradilo a opět si poradil po svém. Posluchačů stále přibývalo, a tak nezbývalo nic jiného než divadlo přestěhovat do střelnice, kde bylo pro hudební nadšence více místa. K této změně přispěl chudinský fond, který náležel měšťanstvu. Biskup přispíval pouze menším obnosem. Divadlo se tedy stalo spíše zábavou měšťanstva nežli součástí šlechty. Co se týká obsazení v orchestru a v operním souboru, to bylo prezentováno, jak měšťanským, tak šlechtickým lidem.¹⁴ Roku 1786 se Ditters rozhodl odjet na pozvání do Berlína a Vídně. V obou případech se přesvědčil, že kdyby se rozhodl vrátit zpět do svého rodného města, vždy by tu bravurně se svými představeními a hudební tvorbou obstál. Ředitel divadla v Augartenu mu nabídl 100 dukátů za napsání německé opery. Tehdy vznikla dnes nejhranější Dittersova opera *Lékař a lékárník*. Společně s dvěma dalšími německými operami s názvy *Podvod z pověry* a *Láska v blázinci*, opět dokázal, jaký vynikající komponista to ve skutečnosti je. Italská opera s názvem *Democrito* již takový úspěch neměla.¹⁵

Bohužel ani Karl Ditters neunikl příznakům různých nemocí. První nemoc, která ho nemile zasáhla byla pakostnice neboli dna. Ačkoli skladatel trpěl neskutečnou bolestí, během které byl několik týdnů připoután na lůžko, nikdy si neřekl, že má v plánu něco vzdát. Ba naopak, po patrném zlepšení se snažil být co nejvíce na nohách. Ze začátku chodil o holi, poté byl schopný postavit se na obě nohy.¹⁶ Aby toho nebylo málo, těžké nemoci se nevyhnul ani biskup Schaffgotsch, který byl okolnostmi donucen vystěhovat Ditterse z Jánského Vrchu do tehdejšího Frývaldova na svůj úřad. To vše se dělo v roce 1794. O rok později biskup své nemoci podlehl. Od té doby šel Dittersův život od desíti k pěti. Nejen, že byl poslán do penze a obdržel pouze malý

¹⁴ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970, str. 7.

¹⁵DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959, str. 172-174.

¹⁶DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959, str. 177-180.

důchod, ale k tomu všemu se objevily problémy s artrózou a hemeroidy. Kvůli nízké penzi měl Karl se svojí rodinou krušné finanční období, které bylo spojeno dlouhotrvající nemocí. Sám Karl Ditters přiznal, že byl vůči svému zdravotnímu stavu lhostejný a komentoval to slovy: „*Proč můj duch neplane jinošským jarem? Proč už má stará tvář ztratila mladistvý pel?*“¹⁷ O těchto problémech se dozvěděl jistý Baron Ignác von Stillfried. Tento zámožný pán pozval skladatele spolu s jeho rodinou k němu na panství v Čechách a přislíbil mu teplo domova se stravou. Karl téhle nabídky okamžitě využil a odjel do Červené Lhoty, která se v dnešní době nachází v tábořském kraji. V pocitu beznaděje a chudoby po dvou letech žití na zámku Nový Dvůr, Karl Ditters z Dittersdorfu umírá. Úmrtí je datováno ke dni 24. října 1799. O dva dny později byl skladatel pohřben v Deštné, kde jeho pomník stojí dodnes.¹⁸

1.2. Charakteristika díla a skladatelova tvorba

Karl Ditters to měl v době klasicismu poněkud náročné, a to z hlediska skladatelské konkurence. Velikány, jako jsou W. A. Mozart, Ch. W. Gluck nebo J. Haydn, bylo těžké v hudebním směru překonat. To je také jeden z důvodů, proč se v dnešní době kompozice Ditterse podceňují a hrají pouze v omezeném množství. Jako další důvod je ten, že oproti svým konkurentům, Karl většinu svého života strávil a komponoval v Javorníku na Jánském Vrchu, kde nebylo tolik možností projevit svůj talent. Avšak jeho nejznámější díla se hrají do dnes. I přes to všechno, Karl stále patří do skupiny těch největších skladatelů nejen klasicismu.

Veseloherní opera neboli opera buffa, byla hlavním žánrem, ke kterému se Ditters přikláněl a díky kterému byl skladatel oblíbený zejména u měšťanského publika. Prvky lidové zpěvnosti, rokokové hravosti a humoru uchvátily natolik posluchače, že se tzv. vážná opera na chvíli ocitla v pozadí. Karl Ditters je tedy považován za jednoho z průkopníků německé komické opery. Singspiel, psaný v německém jazyce, s názvem *Lékař a lékárník* se dodnes považuje za nejdůležitější a nejpopulárnější dílo, které Karlovi zajistilo slávu nejen ve Slezsku, ale také ve zbytku

¹⁷DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959, str. 207.

¹⁸ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970, str. 8-9.

Evropy, jako je Vídeň, Berlín, Nisa, Paříž, Londýn nebo Amsterdam.¹⁹ Libreto k tomuto povedenému singspielu napsal rakouský herec a libretista Johann Gottlieb Stephanie ml., který je známý spíše jako tvůrce libret k Mozartovým kompozicím.²⁰ *Lékař a lékárník*, stejně jako většina skladatelových děl, vznikla na Jánském Vrchu v Javorníku. Byl to u posluchačů takový úspěch, že ani Mozartova Figarova svatba nedokázala toto nadšení a oblibu nějakým způsobem překlenout. Když se opera 11. června roku 1786 dostala ve Vídni poprvé na scénu s tak kladným výsledkem, bylo Dittersovým tajným přáním a touhou být jmenován dvorním skladatelem. Kdyby se tak stalo, byl by ochoten vzdát se místa na Jánském Vrchu a pokračovat ve své kariéře již ve svém rodném městě. Taková pocta se mu, napříč tak ohromným zalíbením publika, bohužel nedostala. Myšlenky spojené se změnou zázemí tak na chvíli vypustil.²¹ Dittersovým největším vzorem byla bohatá italská melodika spolu s rakouskými písněmi, ze kterých ve svých operách i singspielů čerpal. Karl je známý svými proměnnými myšlenkovými pochody a občas neuměl ve správný okamžik ubrat nebo naopak přidat. Jinými slovy, měl v hlavě tolik nápadů, že je chvílemi neuměl ukočírovat. Proto si můžeme všimnout velkých změn v tóninách, v tempu nebo v metru, které prováděli skladatelé až na konci 18. století. Shrňme-li kompoziční tvorbu v německém jazyce, pouze buffa opera *Lékař a lékárník* přinesla skladateli také zahraniční slávu. Zbylá díla byla úspěchem spíše domácím.²²

Velká finále jsou jedním z charakteristických rysů Dittersových skladeb. V oratorní a duchovní tvorbě se dostávají do popředí rysy honosnosti, majestátnosti a použití tradic, jako jsou dlouhé fugy nebo pěvecké koloratury, kterými se skladatel opět inspiroval z rakouských písní. Dlouhé koncertantní pasáže a prvky sonátové formy může posluchač objevit v díle zvaném *Missa franciscana C*. Styl vypracovaného a bohatého kontrapunktu zastávají role hudebních nástrojů jako jsou

¹⁹ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970, str. 9-10.

²⁰DŘEVIKOVSKÝ, Libor. *Český Rozhlas D-dur: Carl Ditters von Dittersdorf: Doktor und Apotheker (Lékař a lékárník)* [online]. © 1997-2022 Český rozhlas, 7. říjen 2021 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://d-dur.rozhlas.cz/carl-ditters-von-dittersdorf-doktor-und-apotheker-lekar-a-lekarnik-8592454>

²¹ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970, str. 7-8.

²²ČERMÁKOVÁ, Lenka. *Carl Ditters von Dittersdorf. Podmínky dobové praxe spolu s katalogizací operního a oratorního díla zapomenutého génia*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, str. 12.

varhany, housle, klarinety nebo tympány. Zde se projevuje Karlova hudební fantazie společně s instrumentální nápaditostí.²³

Jak je patrné ze Vzpomínek hudebníka,²⁴ které ke konci skladatelova života sepisoval jeho syn, Ditters si v hojné míře potrpěl na názor na jeho tvorbu ostatních hudebníků té doby. Velice často se obával negativních ohlasů, což dával najevo bázni a častokrát také pochyboval o svých kompozičních schopnostech a talentu. S instrumentální hudbou to platilo dvojnásob. Co se týká symfonií, v této oblasti byl Karlův přínos v instrumentální vídeňské hudbě značný. Nejvýznamější je zvláště 12 charakteristických symfonií podle Ovidiových *Metamorfos*. Do této kategorie spadají například *Les quatre ages du monde*, *Actéon changé en cerf*, *Hercule changé en Dieu* nebo *Orphée et Euridice*.²⁵ Raná i pozdější díla jsou pokroková a obě etapy přináší něco nového. Zatímco kompozice z rané tvorby poukazují na progres v cyklické symfonické formě, kde vždy jedna ze čtyř částí zaujímá pozici věta taneční, pozdější kompozice působí vyváženějším a propracovanějším dojmem, kde se všímavý posluchač setkává s citací motivů předchozího úseku díla. Raná díla zahrnují skromnější a jednodušší instrumentaci, kdežto v pozdějších kompozicích se v instrumentaci objevuje různorodá harmonie, energie a obecně rozsáhlejší struktura. Společným rysem symfonií jsou vyskytující se pomalé věty ve formě dvoudílné. Kvarteta a kvinteta, která se v dnešní době taktéž objevují na scéně, obsahují třívětou hudební formu s vyskytujícím se menuetem. Komorní hudbě se Ditters věnoval ve velké míře, a to je také znát na jeho pěti kvartetech, které komponoval více jak rok. A jak už zmiňuje samotný Ditters ve svém dopise, které vydalo v roce 1788 nakladatelství Artaria, tato roční práce předstihla skladby Ignáce Pleyela a dokonce i Josepha Haydna. Nepřetržitá dynamika, bravurně zvolené motivy a čistě provázená melodie jsou charakteristickými rysy jedinečně odvedené práce. Jak v symfoniích, tak v komorních skladbách je cítit skladatelova nekonečná fantazie,

²³ČERMÁKOVÁ, Lenka. *Carl Ditters von Dittersdorf. Podmínky dobové praxe spolu s katalogizací operního a oratorního díla zapomenutého génia*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, str. 12-13.

²⁴DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959.

²⁵POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 35.

touha po objevení hudebních možností a nebojácnost v rozvoji jeho dalších schopností.²⁶

Komponování koncertů bylo také součástí Dittersovy tvorby. Z 43 úplných dochovaných, je většina napsaná pro housle, které se ve velké míře ztotožňují s houslovými koncerty Josepha Haydna. Karl Ditters pobýval většinu času v divadle Burgtheatr ve Vídni, pro které napsal velkou část těchto koncertů. Zbytek bylo zkomponováno pro muzikanty ve Velkém Varadíně. V kontrastu s Haydnovými koncerty jsou Karlovy více promyšlenější, důmyslnější a pro samotnou hru také složitější. Co se týká rychlejších částí, ty obsahují zpravidla tři úseky sólové a čtyři úseky tutti. Písňová dvoudílná forma, se třemi tutti a dvěma sóly, se většinou objevuje v prostředních větách. Finále, na kterém si skladatel zakládal i v operách, je psáno ve formě sonátové, pouze výjimečně ve formě rondové.²⁷

Tím, že Karl Ditters strávil 28 let svého života na Jánském Vrchu, je jasné, že jeho vliv zasáhl v největší míře Slezsko, ležící na okraji habsburské monarchie. Nejen, že byl velice plodným skladatelem a zanechal po sobě více než 40 oper a singspielů, koncerty, sonáty, oratoria, kantáty a v neposlední řadě 120 symfonií, ale také vzniklo, jeho zásluhou, divadlo a kapela, která obyvatelům Javorníka přinesla okamžiky radosti. Do dnes je přirovnáván k velikánům jako jsou Mozart nebo Haydn a v nemalé míře je jistým způsobem i ovlivnil. Jeho vzdělání a znalost hudby vzešly z Vídně, Velkého Varadína a dalších velkých měst, ze kterých na Jánský Vrch přinesl mnoho inspirace a zkušeností. To byl také důvod, proč se do dnes Karl Ditters z Dittersdorfu považuje za průkopníka české hudebnosti napříč 18. stoletím. Je ovšem diskutabilní, jak by vypadal jeho život a kariéra, kdyby se býval rozhodl zůstat a komponovat svá díla ve Vídni. Možná by jeho hudební tvorba nebyla v dnešní době tolik podceňována.²⁸

²⁶ČERMÁKOVÁ, Lenka. *Carl Ditters von Dittersdorf. Podmínky dobové praxe spolu s katalogizací operního a oratorního díla zapomenutého génia*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, str. 12-13.

²⁷ČERMÁKOVÁ, Lenka. *Carl Ditters von Dittersdorf. Podmínky dobové praxe spolu s katalogizací operního a oratorního díla zapomenutého génia*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, str. 13.

²⁸ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970, str. 10.

2. Ditters a jeho Festival

Na počest Karla Ditterse z Dittersdorfu se již v roce 1993 město Javorník rozhodlo obnovit odkaz skladatele, který zde zanechal poněkud bohatou historií. Vznikl festival s názvem „Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu“. Od té doby, po dobu 29 let, se v Javorníku a okolí koná každoroční připomenutí tohoto klasicistního komponisty. Jak už název vypovídá, hlavním předpokladem tohoto festivalu je výběr jakéhokoli repertoáru, který Ditters zkomponoval. Samozřejmě kompozice od jiných skladatelů jsou také vítány. Je to naděje pro začínající, pokročilejší a profesionální hudebníky, které vážná hudba baví a jistým způsobem naplňuje a kteří chtějí ukázat jaké schopnosti a talent uvnitř sebe skrývají. Zváni jsou nejen interpreti z Jesenicka, ale také z celé České republiky a samozřejmě i ze zahraničí. Tento festival je zpřístupněný úplně všem. Těm, kteří si chtějí poslechnout tóny z Karlovy tvorby. Těm, kteří si chtějí užít hudební kultury. Těm, kteří jsou s historií Javorníka jakkoli spjati.²⁹

2.1. Festival mezi lety 1993 - 1999

Pojďme se tedy podívat, jak Dittersův festival začínal. Píše se rok 1993. V tomto roce se uskutečnila premiéra mezinárodního festivalu. Program festivalu byl vždy rozdělený na hlavní a doprovodný. Jako první stojí za zmínku interpretace dvou velkých souborů - Slezský komorní orchestr se sbormistrem prof. Pavlem Vítkem, který účinkoval v kostele Nejsvětější Trojice v Javorníku a Moravský komorní orchestr se sbormistrem prof. Rudolfem Šťastným účinkující v Bezručově divadle v Jeseníku. Zajímavostí a jednou z nejdůležitějších osob tohoto sboru byl Bohumil Kotmel, houslový mistr České filharmonie, který zde působil jako sólista. Další místa, se kterými byl nultý ročník festivalu propojen, byla Rytířský sál ve Vodní tvrzi v Jeseníku, Kongresový sál v Priessnitzových léčebných lázních v Jeseníku a samotný zámek Jánský Vrch v Javorníku, ve kterém strávil většinu času svého života skladatel Karl Ditters. Kromě již zmíněných sborů, si publikum mohlo poslechnout tóny sólového klavíru v čele ruské interpretky Ludmily Lysenko společně s Dechovým kvintetem Q Moravi Brno. Dále Wallingerovo kvarteto, klavírní duo Petra Hanouska a Reného Adámka nebo houslové sólo Františka Novotného. Vyjma již zmíněných

²⁹Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://festivalditters.cz/index.html>

profesionálních vystoupení, v tomto ročníku nemůžeme také opomenout koncerty žáků ZUŠ Jeseník, výtvarné i hudební výstavy, přednášky o skladateli a jiné zajímavé kulturní programy. Nultý ročník festivalu Karla Ditterse se nemohl obejít bez ohňostroje, který byl vypuštěn do oblak nad samotným zámekem v Javorníku.³⁰

Píše se rok 1994. Tento rok posluchače poctil šesti festivalovými koncerty. Na začátek nemohl chybět soubor, čímž byl Sukův komorní orchestr. Dirigentskou pozici zaujmul Leoš Svárovský a ladné tóny harfy vyzněly z rukou Jany Bouškové. První ročník byl zajímavý hlavně díky zahraničním interpretům. Jako první mezinárodní interpret navštívil Klášterní kapli v Jeseníku až z USA. Byla to vynikající klavíristka Patricia Goodson. Po klavírním americkém vystoupení publikum zavítalo zpět do Evropy. Tentokrát do Německa. Klavír vystřídalo cembalo, na které hrála Barbara Willi a violoncello, kterého se uchopil Jan Škrdlík. Z Klášterní kaple se přemístíme přímo do Dittersového domu v Javorníku, kde posluchače přivítalo flétnové trio Flauti Ostravienses a poté Brass Band Brno, které vedl sbormistr Evžen Zámečník. Ten se stal budoucím autorem festivalové znělky. Z Brna publikum okouznil také profesionální basový zpěv Richarda Nováka. Třešní na dortu bylo závěrečné vystoupení Jiřího Stivína v doprovodu zpěvačky Magdaleny Kožené a cembalisty Václava Uhlíře. Tento koncert opět publikum utvrdil v tom, že jsou čeští interpreti bezpochyby srovnatelní s těmi zahraničními.³¹

Rok 1995 přinesl opět mnoho nových hudebních poznatků. Festival byl obohacen, jak českými, tak zahraničními hudebníky. Koncerty se uskutečnily na více místech a celý program byl velice různorodý. Ani tento rok festival nepostrádal orchestr. Tentokrát jím byl Komorní orchestr Bohuslava Martinů, který rozezvučil kostel Nejsvětější Trojice v Javorníku v čele s dirigentem Lubomírem Čermákem. Zámek Jánský Vrch v Javorníku navštívilo ostravské Kubínovo kvarteto, které vzniklo na konzervatoři v Ostravě v roce 1972.³² Mezi repertoáry zařadili například i Dittersův *Smyčcový kvintet G dur*, který je rozdělen na části: 1. Allegro molto 2. Andante con motto 3. Finale-Allemande.³³ Dalšími hosty byli klavírista William Howard a houslista

³⁰POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 40.

³¹POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 35.

³²*Muzikus: Kubínovo kvarteto* [online]. 2013 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <http://www.muzikus.cz/kubinovo-kvarteto/>

³³KOHOUTEK, Vladimír a kol. *2. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Karla Ditterse z Dittersdorfu*. Javorník, 1995, str. 14.

Anthony Maewood, kteří k nám zavítali z daleké Anglie. Spolupráce mezi českými a zahraničními interprety nebyla na Dittersovém festivalu nikterak překvapující. Jedním z příkladů bylo Kvarteto z Brna, které k sobě přizvalo hosta z Francie, jímž byl výborný klavírista Francois Killian. Z Evropy se dostáváme do námi vzdálené Ameriky, z které posluchače přijelo uchvátit Americké hornové kvarteto, světově známé především úpravami skladeb pro lesní roh. V programu se poprvé objevuje nové místo konání, čímž je kostel sv. Mikuláše v Mikulovicích. Zde mělo publikum možnost poslechnout houslistu Pavla Hůlu s dcerou Lucií Hůlovou společně s varhanicí Jiřinou Pokornou. Již po oficiálně druhém ročníku koncertů, byl festival přijímán jako velice kvalitní kulturní událost v regionu Jesenicka, na kterou se mnoho lidí těšilo měsíce dopředu. A není se čemu divit. V dalším roce je se opět na co těšit.³⁴

V roce 1996 na Dittersův festival zavítali již známí, v dřívějších letech vystupující interpreti. Mezi takové patří například Slezský komorní orchestr, který oddirigoval známý houslista Václav Hudeček nebo Dobrý večer Quntiet, který do Jeseníku po roce zavítal z Prahy přímo do Zrcadlového sálu Priessnitzových léčebných lázní. Ani tento rok mezinárodní hudebníci nezklamali a navštívili festival například z Anglie, Německa nebo Polska. Klášterní kaple v Jeseníku byla naplněna zahraničními umělci s rozmanitou škálou hudebního programu. Letošní soubor s názvem Německo-polský smyčcový orchestr mladých, který se na programu podílel dvěma vystoupeními, vystoupil pod vedením Wolfganga Schumanna. Z Velké Británie posluchače doslova nadchnul kvartet s názvem Brindisi String Quartet. Z Prahy na IV. ročník festivalu zavítaly také dva kvintety. Dechové kvinteto České filharmonie s názvem Alfatus Quintet a Barok Jazz Quintet. Z města Brna přijela Společnost pro propagaci komorní opery, která rozezvučila Divadlo Petra Bezruče operou *Orfeo*. Na programu zcela čerstvé místo koncertního konání, čímž byl kostel sv. Petra a Pavla v Bernarticích, rozezněl svými tóny kvintet s názvem Madrigal Quintet Brno. Na zámek Jánský Vrch v Javorníku po roce zavítal houslista Pavel Hůla, tentokrát bez své dcery, nýbrž s houslovým mistrem České filharmonie, Bohumilem Kotmelem. Jejich čistý název, Duo virtuosi, vypovídá o svém.³⁵ Pro někoho až

³⁴POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 40-41.

³⁵POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 41.

neuvěřitelné, kolik profesionálních umělců každým rokem zavítá do tak malého regionu, jako je Jeseník. Avšak v hloubi není úplně tak malý, jak se může zdát.

A je tu znovu podzim. Tentokrát rok 1997. Rok, co rok se pravidelní návštěvníci festivalu těší, co hudební program opět přinese. Před pětadvaceti lety se posluchači mohli setkat již se známým souborem, který Jeseník navštívil již po třetí. Byl to Slezský komorní orchestr z Ostravy. I tentokrát zazněl repertoár od Karla Ditterse - *Koncert pro lesní roh a orchestr č. 5 F dur*, který zazněl z rukou Radoslava Šašiny, který hrál na kontrabas. Lesního rohu se ujala laureátka soutěže MHF Brněnský podzim, Zuzana Rzounková. I tento rok stál na dirigentském postu Pavel Vítek, který se svým orchestrem festival zahájil. Koncerty proběhly, jak v Klášterní kapli v Jeseníku, tak v Kongresovém sále Priessnitzových léčebných lázní. Zde si mohli přijít na své zejména fanoušci jazzu, neboť to byl žánr, který Milan Svoboda se svojí jazzovou kapelou představil. Kulturní dům v Lipové-lázní se v letošním programu také nabízí, a to opravdu ve velkém. Hlavním účinkujícím byl mistr koncertů České filharmonie, Bohumil Kotmel. Pánové Jiří Hudec a Zdeněk Lukáš zazářili v duetu s názvem Duo di basso. Na programu byly zpravidla sborové koncerty, mezi něž patří například orchestr Iši Krejčího nebo sbor Collegium vocale Olomouc pod vedením Růženy Saligerové. Do kostela Nanebevzetí Panny Marie zavítal polský sbor Oktoich z Wroclavi s hlavním tématem pravoslavných liturgických zpěvů.³⁶ Festival Karla Ditterse se za ta léta účinkování stal pro mnohé již samozřejmostí, a tak si hlavní pořadatelé dávali každým rokem záležet na tom, kdo z profesionálních hudebníků navštíví region Jesenicka. Inspirace přicházela ze všech koutů světa, a to se opět dokázalo i v následujícím roce.

Rok 1998 mohl pro každého jedince znamenat něco jiného. Pro hudební jesenickou kulturu to znamenalo poznání nových zajímavých vystoupení, která se konala na podzim na festivalu Karla Ditterse z Dittersdorfu. Opětovně zde zavítali muzikanti nejen z Evropy. Klášterní kaple v Jeseníku se může pyšnit opravdu mnoha světovými umělci, kteří ji za ta léta navštívili. Tentokrát to byla návštěva dvojice z USA a Itálie. John Anthony Calabres společně s Gabrielou Olces předvedli nezapomenutelné vystoupení. Dalšími účinkujícími byli čeští umělci, kteří publikum zaujali různorodými tématy. M. Nostitz Quartet, oceněný v soutěži Pražského jara téhož roku, vystoupil na zámku Jánský Vrch. Trojice Jaromíra Ježková (kytara),

³⁶POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 41.

Rudolf Dašek (kytara) a Marcel Vlček (bicí) předvedli svůj repertoár v Klášterní kapli v Jeseníku. Velice pozoruhodným a méně častým představením byl závěrečný koncert festivalu 1998, který se konal v Kongresovém sále v Jeseníku. Zajímavým byl proto, protože se publikum mohlo zaposlouchat nejen do čistých tónů dechových nástrojů, ale také do recitálu obrozenecké poezie Alfréda Strejčka, který společně s Harmonií brněnských filharmoniků převedl nápaditou a originální show. Ačkoli koncertů tohoto roku nebylo toliko, jako předchozí roky, ale určitě se nemůže říci, že byl festival nějakým způsobem ochuzen. Ba naopak. I tento rok byl program pestrý a nabízel spoustu nového k „ochutnání“.³⁷

Rok 1999 byl významným zejména kvůli uplynutí 200 let od úmrtí skladatele. Právě proto se většina účinkujících soustředila na Dittersovy repertoáry. Koncerty se tedy nesly v tomto daném duchu. Sbornistr David Eben účinkoval se svým souborem Schola Gregoriana Pragensis, a to v kostele Nejsvětější Trojice v Javorníku. Polsko reprezentovala klavíristka Joanna Domańska s recitálem, a to v Klášterní kapli v Jeseníku. Jedny z nejkrásnějších Dittersových kvartetů, kterými jsou *Smyčcový kvartet A dur* a *Smyčcový kvartet Es dur*, odehrálo již známé Kubínovo kvarteto na místě, kde Karl Ditters strávil nejvíce času svého života, čímž je zámek Jánský Vrch v Javorníku. Laureátů Pražského jara navštívilo tento festival za ta léta účinkování už mnoho a ani tento rok nebyl výjimkou. Tentokrát zde zavítala Monika Knoblochová a v kostele sv. Petra a Pavla v Bernarticích uchvátila posluchače svým vystoupením na cemballo. Jedno z nejvýznamnějších oratorií *Ester* od Karla Ditterse zaznělo z úst sopranistek Yvetty Tannenbergové, Evy Jirušové, tenoristy Pavla Černocho a basisty Iva Hrachovce. Tyhle talentované zpěváky společně se sborem a orchestrem vedl dirigent Petr Chromčák. Kostel Nanebevzetí Panny Marie, kde se závěrečný koncert odehrál, byl dovršením jubilejního roku festivalu Karla Ditterse z Dittersdorfu. Všechna krásná vystoupení v tomto roce byla beze sporu úctyhodnou památkou skladatele a také důkaz toho, jaké procítěné, půvabné a čisté skladby Ditters v jeho životě zkomponoval.³⁸

³⁷POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 41-42.

³⁸POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 42.

2.2. Festival mezi lety 2000 - 2008

VIII. ročník festivalu Karla Ditterse byl poněkud netradiční, protože rok 2000 připomněl 250. výročí od úmrtí skladatele J.S. Bacha. Toto byl důvod, proč se program celého festivalu, oproti předchozím ročníkům, patřičně změnil. Důraz byl stále na kompozice od Ditterse, ale ve velkém případě se koncerty zaměřily také na Bachovy skladby. Zahajovací koncert, a tudíž i první připomínka tohoto skladatele, se uskutečnila v kostele sv. Mikuláše v Mikulovicích v rukou polského varhaníka Wladysława Szymbańskieho. Následující koncerty probíhaly ve stejném duchu. Pravidelný host festivalu, Petr Chromčák, se společně s Českými komorními sólisty podílel na obnově Dittersovy *Missa solemnis*, která zazněla v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Jeseníku. Tradičně dirigent Chromčák vystupuje s Moravskou filharmonií Olomouc, tentokrát zde zavítal s taktovkou v Českém filharmonickém sboru Brno. Líbezný hlas sopránů zazněl v podání Romany Pávkové. Skladby *Symfonie D dur* od Ditterse se ujal Janáčkův komorní orchestr v čele se Zdeňkem Dejmkem. Toto propracované dílo posluchačům připomnělo, s jakým přemýšlivým a pozitivním přístupem Karl svá díla komponoval.³⁹

Na výročí úmrtí J.S. Bacha se nezbytně podílela vystoupení konaná na zámku Jánský Vrch v Javorníku. Přestože to bylo zázemí skladatele Karla Ditterse, i tak nemohly skladby Bacha přijít v zapomnění. O to se postaralo Adamusovo trio, které obsahovalo tři členy. Na hoboj a lesní roh zahrál Jan Adamus, houslí se ujala Jitka Adamusová a s cembalem vystoupila Květa Novotná. Klášterní kaple v Jeseníku se také, jak jinak, podílela na hudebním programu, a to s flétnistkou Lenkou Šimkovou a houslistkou Lenkou Župkovou v duetu s názvem Duo Goelan. I když byl tento ročník ve velké míře zaměřený na barokního skladatele J.S. Bacha, hlavním a nejdůležitějším jménem byl stále Karl Ditters, jehož jméno nese název samotného festivalu. Jak pro posluchače, tak pro účinkující byl podzim roku 2000 v regionu Jesenicka opět různorodý a přinesl mnoho pozitivních změn, nových zážitků a příjemných kulturních chvil.⁴⁰

Píše se rok 2001 a s ním i další hudební novinky. Na zámek do Javorníku zavítala hudební profesionálka tentokrát až z Japonska. Operní pěvkyně Nao Higan,

³⁹POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 42.

⁴⁰POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 42.

za doprovodu kontrabasů - Radoslav Šašina a klavíru - Dana Šašina Satury, předvedla neskutečný výkon. Po roce sem opět zavítal Janáčkův komorní orchestr i Moravský komorní sbor, který vedl Lubomír Mátl. Také *Symfonie D dur* znovu po roce ovládla podium přímo na Jánském Vrchu. Chrámovou hudbu si posluchači mohli poslechnout v kostele sv. Mikuláše v Mikulovicích, a to ve znění sopranistky Lýdie Havlákové, tenoristy Lubomíra Havláka a varhanisty Josefa Popelky. Kromě Dittersovy Symfonie byla možnost vyslyšet i jiná díla jako například *Partita*⁴¹ se kterou vystoupilo Stadlerovo klarinetové kvarteto, které pochází z Ostravy a existuje již od roku 1994.⁴² Svěží *Koncert G dur pro hoboje, smyčcový orchestr a cembalo* předvedli Musici de Praga v čele s dirigentem Janem Šrámkem. Ani v tomto ročníku se koncerty neobešly bez zahraničních umělců a Dittersových kompozic, které připomněly malou část skladatelovy životní tvorby.⁴³

Rok 2002 přináší již X. ročník existence festivalu Karla Ditterse. Interpretace Dittersových skladeb není nic neobvyklého. Tento rok se však hudebníci nebáli klást důraz na jeho díla poněkud intenzivněji. Po roce zazněla slavná *Symfonie D dur* a také *Koncert pro hoboje a orchestr G dur*. Obě vystoupení zahájil orchestr Czech virtuosi Brno v kostele Nejsvětější Trojice. Sólové tóny hoboje zazněly od Dušana Foltýna a opět se tu setkáváme s již známým a pravidelným hostem festivalu, s dirigentem Petrem Chromčákem. Ten ale není jediným stálým hostem. Pravidelně se posluchači mohli zaposlouchat do precizních skladeb Kubínova kvarteta, které tento rok uzavíral festival svým koncertem, ve kterém zazněl *Smyčcový kvartet B dur*. Zámek na Jánském Vrchu se pyšnil kytarovými mistry, kteří sem zavítali z Polska. Těmi byli Krzysztof Pelech a Jarema Klich. Naopak Zrcadlový sál Priessnitzových lázní přivítal duet s názvem The new tango, které bylo složeno ze dvou členů - Lenky Filipové (flétna) a Jana Niederleho (klavír). K těmto vydařeným koncertům nesměly chybět další dva, a to v podání Wallingerova kvarteta a Moravského klavírního tria, které vystoupilo v Klášterní kapli v Jeseníku. Velice podobným duchem zapůsobil XI. ročník Dittersova festivalu. Pro tentokrát kostelem Nejsvětější Trojice v Javorníku zazněla Dittersova *Symfonie C dur*, kterou zahrál orchestr Camerata Janáček. Dále se

⁴¹POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 43.

⁴²Svatováclavský hudební festival. *Stadlerovo klarinetové kvarteto* [online]. Ostrava [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://shf.cz/interpret/stadlerovo-klarinetove-kvarteto/>

⁴³POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 43.

na programu objevil koncert s názvem *Večer klavírní improvizace*, a tak publikum po celý večer provázel klavírista Jiří Pazour. Většinou se vystoupení nesla v klavírním a houslovém duchu. Největším úspěchem bylo první oficiální ocenění těch nejlepších. Za vynikající výkon a interpretaci získalo první cenu Klavírní trio Classic se členy - houslista Petr Grabovský, klavírista Alexandr Starý a violoncellista Krystian Danel. Soutěž s názvem *Karel Ditters z Dittersdorfu a hudební klasicismus* tedy ovládli tři mladí hudebníci a jejich talent.⁴⁴

Rok se s rokem sešel a festival Karla Ditterse z Dittersdorfu pokračuje v plném proudu i v roce 2004. Janáčkův komorní orchestr festival již po několikáté zahájil. První číslo ovládlo houslové sólo Vítězslava Kuzníka společně s pěveckým sborem Luscinia. Hudební program XII. ročníku obsahoval mnoho skladeb, mezi kterými se objevila také díla samotného skladatele *Symfonie C dur* nebo *Koncert pro housle a orchestr G dur*. Zvědavých posluchačů bylo opravdu mnoho, a to také na zámku Jánský Vrch, kde bylo možné vyslyšet kytarové a akordeonové tóny souboru Instrumental Tandem. Podzimní festival pokračoval v příjemné atmosféře díky varhannímu koncertu Evy Bublové, která obdržela cenu Pražského jara v roce 2004. Dále se program neobešel bez smyčcového tria Gideon, který účinkoval společně s Epoque Quartet v Klášterní kapli v Jeseníku. Rok 2004 byl opět umělecky různorodý a přinesl mnoho kulturních zážitků.⁴⁵

Píše se rok 2005. V tomto roce měli speciální místo zahraniční hudební hosté, kteří jsou velice uznávaní po celém světě. Posluchači na Jánském Vrchu byli poctěni výkonem dvou docentek Královské hudební akademie Aarhus v Dánsku, které si připravily duet houslí a akordeonu. Je překvapující, že jedna z dam je česká houslistka Marta Líbalová, která po boku dánské akordeonistky Jytte von Rüden, několikrát hrála pro řadu významných osobností. Duet těchto dvou výjimečných umělkyň se nazývá Dua Modus a stalo se tak jedním z nejzajímavějších koncertů festivalu. Dalším vystupujícím, která do Jeseníku zavítala až z Vídně, byla kapela Toni Naber Quartet, která měla přichystaný program s názvem *Colours of trumpet*. Název již vypovídá o svém. Ani v tomto ročníku se festival nemohl obejít bez Dittersových skladeb, neboť to by mělo být jako hlavní číslo všech vystoupení. Poprvé za působení Dittersova

⁴⁴POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 44.

⁴⁵POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 45.

festivalu byla představena skladba *Ave Maria*, kterou zazpívala zpěvačka Tereza Halamová spolu s Bohdanem Petrovičem. Společně s dalšími skladby - *Missa solemnis* od J.K. Vaňhala nebo *Missa brevis* od J. Pavlici i již zmíněnou *Ave Maria*, dirigoval proslulý Petr Chromčák. Mezi další domácí umělce, kteří se na festivalu pravidelně ukazují a vystupují, patří orchestr Camerata Janáček nebo Moravský komorní sbor. Možností žánrů a stylů, které vystupující každým rokem představí, je mnoho a jedním z nich (velice často zvoleným), je hudba komorní. Tu v tomto roce vzali do svých rukou Jiří Hanousek a Eliška Novotná. Naopak barokní hudba je spojena se jmény Pavel Hromádka (trubka), Dušan Foltýn (hoboj) a do třetice Tomáš Thon (varhany). Ročník XIII. byl opravdu takřikajíc „všehochut“, díky které si publikum mohlo poslechnout nejen hudbu vážnou a také zažít spoustu nových hudebních poznatků.⁴⁶

V roce 2006 na festival zavítal, pro některé známá osoba, Pavel Jan Ryba, který se podílel na několika spolupracích s jazzovými umělci. Orchestr Camerata Janáček je už nedílnou součástí programu festivalu. V tomto ročníku vystoupil na zahájení koncertu v kostele Nejsvětější Trojice v Javorníku. Tentokrát se změnou sólisty, jímž byla houslistka Lada Fedorová, která se předvedla s předehrou k Dittersovému oratoriu s názvem *Ester*. I letos se podíváme za hranice, a ne úplně tak daleko - do Polska. Odtud do Jeseníku zavítal vynikající pianista Pawel Kowalski. Hudební program doplnily interpretace dvou trií. Filharmonické dechové trio, složené z hoboje, klarinetu a fagotu, účinkovalo na zámku Jánský Vrch v Javorníku. Ostravské trio, složené z houslí, violoncella a klavíru, předvedlo svůj talent v Kapli v Jeseníku. Rok 2006 se, beze sporu, může pyšnit vydařenou kulturní vložkou, kterou si užilo nespočet posluchačů.⁴⁷

Již uplynulo 14 let od založení Mezinárodního festivalu Karla Ditterse a rok 2007 nám přináší další vydařená (nejen hudební) vystoupení a spoustu nových umělců. Samotný festival je zaměřený spíše na vážnou klasickou hudbu, ale v některých případech program nabízel i jiné kulturní zážitky. Jedním z nich byly dvě výstavy konané v Javorníku. Byly to *Historie kartonážky Dobischek v Javorníku* a *Historie městského a biskupského pivovaru v Jeseníku*. I když výstavy nebyly spojené

⁴⁶POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 45.

⁴⁷POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 46.

s hlavním tématem festivalu, čímž je skladatel Karl Ditters, i tak si návštěvníci odnesli spoustu historických a zajímavých poznatků. Co se týká čtyř hlavních koncertů, všechny byly opět různorodé a vzbudily v posluchačích nespočet emocí. Mozartovo *Requiem* rozezvučil kostel Nejsvětější Trojice v Javorníku, a to za pomoci Janáčkova komorního orchestru a Moravského komorního sboru. Poté se přesuneme přímo do Klášterní kaple v Jeseníku, kde posluchače vítá Žest'ový kvintet Janáčkovy filharmonie Ostrava. Kvintet byl složený ze dvou trubek, které ovládli Roman Buchal a Petr Kabil. Věra Bartošová měla na starost lesní roh, Milan Zatloukal se bravurně chopil trombonu a tuba připadla Karlu Šínovi. Pro festival jsou typická různá místa konání koncertů, a tudíž znovu navštívíme Kongresový sál Priessnitzových léčebných lázní v Jeseníku. Zde se na malou chvíli usídlil Orchestr Camerata Janáček Ostrava, se kterým přijel klavírista Lukáš Vondráček. Nádherné tóny klarinetu si přichystali Emil Drápela a Lukáš Daňhel. Poslední koncert byl o něco komornější, ale na kvalitě se samozřejmě nic nezměnilo. Dva členové Komorního dua, Kristina Vaculová a Libor Janeček, si připravili originální kytarovo - flétnové duo.⁴⁸

Píše se rok 2008, který byl posledním rokem, ve kterém se program festivalu rozdělil do dvou skupin a tím byly - program hlavní a program doprovodný. Od následujícího ročníku se organizátoři rozhodli program festivalu nerozdělovat, a tudíž byli všichni umělci bráni jako celek. Je již zřejmé, že se festival netýká pouze hudby vážné, o čemž nás přesvědčil polský orchestr Orkiestra Włościańska, který vystoupil pod taktovkou Tadeusza Wicherka. Téma bylo ze soudku filmové hudby, která oslnila publikum v Kongresovém sále Priessnitzových léčebných lázní. Mezi úplné nováčky festivalu patřila Moravská filharmonie Olomouc, která dorazila s dirigentem Petrem Chromčákem a uchvátila publikum skladbou *Koncert G dur pro housle a orchestr* od Karla Ditterse. Houslové sólo předvedla Eliška Dvorská. Mezi další díla, která Ditters složil, patří také *Missa solemnis in C - Graduale*, ve které se pěvecky projeví členové vokálního souboru Affetto. Sami tvrdí, že zpěv jako takový, dává možnost projevit své emoce a pocity více než kterýkoli jiný hudební nástroj. Programu se také zhostili umělci, kteří své nápady a talent předvedli v organizaci kulturní výstavy.

Ta připadala Herbertu Utnerovi, známému javornickému staviteli. Název výstavy *Známý i neznámý* mohl přilákat při nejmenším několik „zvědavců“. Kromě

⁴⁸POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 46-47.

Mozarta nebo Ditterse, si posluchači poslechli kompozice i od jiných slohových autorů, kterých se zhostili tři umělci zpěvem, hobojem a klavírem. Kostel sv. Mikuláše v Mikulovicích patřil na malou chvíli Daniele Feltlové, která svými varhanními kousky „přenesla“ publikum pár století zpět. Jako každoročně, tak i v roce 2008 měl program co nabídnout. Přítomni byli jak zkušení hráči, tak profesionální nováčci.⁴⁹

2.3. Festival mezi lety 2009 - 2015

V roce 2009 byl program opravdu netradiční a každý člověk by si v něm našel to, co má rád. Výběr byl totiž rozmanitý a různorodost programu se řadí na první místo všech ročníků festivalu. Rok 2009 se ztotožňuje se změnou programu, který se již nerozděloval na program hlavní a vedlejší, jako tomu bylo v předchozích ročnících. Mezi mimohudební náplň festivalu patřila výstava s velmi zajímavým názvem *Je libo fotečku, milostpaní?* Ta vznikla za záminkou připomenutí dvou úspěšných fotografů z Javorníka, jimiž jsou Max Fuhrmann a Herbert Volkmer. Obrovský úspěch mohly slavít tanečnice barokního tance - Andrea Miltnerová s Romanou Konrádovou, které uchvátily publikum netradičním tancem s názvem *Barokní tělo odhaleno*. Svými pohyby a šarmem slečny vtáhly diváky do typických dní barokního období. Dalším nekonvenčním, ale zároveň originálním představením, překvapila dvojice violoncellista Jan Škrdlík s pianistkou Šárkou Besperátovou. Ti svůj talent předvedli v recitálu, který spojili s promítáním filmu. Dittersovu *Sonátu A dur pro čtyřhru* zahrály klavíristky Karolina Vysikan a Valerija Pištáková. Vydařeným vystoupením se pyšnily zpěvačky Anna Beťáková, Marta Tománková a Iveta Pavlásková, které svými nádhernými hlasy přilákaly mnoho posluchačů. To bylo také z důvodu rozmanitosti písní, které zpěvačky nabídl. Výběr byl od klasických, přes operetní, až po populární melodie. Klavírní doprovod k písním zahrála Karolina Vysikan. Další instrumentální koncerty tohoto ročníku se uskutečnily v již zmíněném Zrcadlovém sále Priessnitzových lázní, kde se předvedli se svou interpretací M. Nostitz quartet nebo skupina Gwalarn se svojí nabídkou moravských i keltských písní. Závěrečnou novinkou byla vědomostní soutěž na téma Javorník, město Karla Ditterse z Dittersdorfu, určena pro studenty všech základních škol z regionu Jesenicka. Tato

⁴⁹POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 47.

sladká třešeň na dortu utvrdila všechny návštěvníky festivalu, že je stále mnoho způsobů a možností, jimiž může festival každoročně překvapit.⁵⁰

Rok 2010 připomněl mezinárodní spolupráci, která spadá mezi hlavní body napříč festivalu. Důkazem byla zahraniční vystoupení, která festivalu dodala šmrnc. Spadá k nim klavírní sólový koncert Pavla Kašpara z Německa, který je svými vystoupeními známý po celém světě a není divu, že i posluchače Jesenicka svým nadáním zaujal. V programu se v tomto roce objevují také dvě výstavy, z nichž jedna byla věnována Karlu Dittersovi.⁵¹ Ta byla obohacena přednáškou od doktora Petra Koukala s názvem *Dittersdorf - jako člověk. Koncert A dur pro harfu a orchestr* zazněl v podání Moravské filharmonie Olomouc se sólistkou Janou Bouškovou. O něco odlišnější styl se postarali dva pánové Edward Powell a Ragmakam Ensemble. S nimi se publikum „přemístilo“ na jiný kontinent a společně se nechali unášet indickými a arabskými tóny. To vše se odehrávalo v kostele sv. Kříže v Javorníku. Umělci z Jeseníku, konkrétněji Jesenický smíšený sbor, se určitě mezi zahraničními reprezentanty neztratil a společně s Hornáckou cimbálovou kapelou představili díla skladatele Leoše Janáčka. Za zmínku stojí i další soubory, které se na půdě festivalu každoročně vyskytují. Jedna z mnoha spoluprací se týká Festivalu Karla Ditterse a Festivalu duchovní hudby v Olomouci. Duchovní skladby představili studenti Konzervatoře evangelické akademie Olomouc, u kterých si posluchači mohli užít zajímavější a uklidňující večer. Taneční představení tento ročník opět nechybělo, a to díky projektu Edity Adlerové a Jany Drdákové se španělským názvem *Carmen a flamenco*. Tanec byl spojený se zpěvem, což bylo ještě mnohem poutavější. Program tohoto ročníku nabídl, mimo jiné, již tradičně duchovní hudby, ale také hudbu s ruskými náměty nebo kytarové koncerty, kterých se ujalo Pražské kytarové kvarteto a mnoho dalších. XVIII. ročník nabídl rozmanitost umění všech jedinců, kteří se festivalu účastnili. Každým rokem se prokazuje, že Festival Karla Ditterse z Dittersdorfu nevznikl jen tak, pro nic za nic.⁵²

Rok 2011 sice nenabídl program spjatý se skladatelem Dittersem, což by mělo být hlavním tématem, ale i tak byla nabídka velice lákavá a opět se sešlo mnoho

⁵⁰POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 48.

⁵¹POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 49.

⁵²POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 49-50.

posluchačů a diváků, kteří si podzimní festival nenechali ujít. Vyjma stálých hostů, se i v tomto ročníku objevily nové osobnosti, které stojí za zmínku. Jedním z nich je značně uznávaný houslista Jaroslav Svěcený, který již několik let obohacuje českou hudební scénu. Moravská filharmonie Olomouc se v roce 2010 taktéž zapojila do programu, a to již v zahajovacím koncertě, který dirigoval Petr Chromčák. Smyčcové kvarteto Antiquarius Praha přece jen na Ditterse neopomenuli a připravili si skladby od velikánů, jako byli Ditters, Mozart, Haydn a Vaňhal. Toto nezapomenutelné a kompozičně náročné vystoupení brilantně zahráli na zámku Jánský Vrch v Javorníku. Ženské složení uchvátilo nejen mužské publikum, ale i ostatní posluchače, neboť smyčcové kvarteto s názvem Gadrew Way dodalo festivalu zápal a vášně. Kostel Navštívení Panny Marie v Bílé Vodě navštívila světově uznávaná operní pěvkyně Monika Brychtová, která společně s flétnistkou Danou Mimrovou a varhaníkem Alešem Bártou, vykouzila příjemnou atmosféru v duchovním pojetí. Osobnost a zejména hravost Ivy Bittové přinesla taktéž nevšední zážitek v Kulturním domě v Javorníku. Originalita spočívá ve stylu hraní, ale především v myšlení, které houslistka do své tvorby vkládá. Zpozorovat to mohlo publikum během vystoupení a přednesu skladeb, které samotná umělkyně ráda přepracovává v neobvyklé koncepci zcela po svém. XIX. ročník se koncertem houslistky uzavírá a pomalu se připravuje na další ročník, který proběhne v následujícím roce.⁵³

Rok 2012 s sebou přináší XX. ročník festivalu Karla Ditterse z Dittersdorfu. To byl nejspíš důvod, proč se skladatelovy kompozice ocitly na programu ve větší míře, než tomu bylo v minulém roce. Koncert pro 2 housle a orchestr představila Moravská filharmonie Olomouc, ve které měli hlavní postavení houslisté Vít Mužík a Antonín Hradil. Vedoucím souboru byl, kdo jiný než Petr Chromčák. Po roce Jeseník navštívil, již tehdy úspěšný, kvartet Antiquarius Praha, který se inspiroval Dittersovým kvartetem a představil jej ve svém koncertním programu. Název *Sám se svým stínem* byl zaměřený na francouzskou hudbu, konkrétněji šansony, se kterými vystoupil Chantal Poullain a TRIA Štěpána Markoviče. Další krásný název koncertu *O lásce* představili tři členové v obsazení zpěvu, flétny a klavíru. Vystoupení se odehrálo v Zrcadlovém sále Priessnitzových lázní v Jeseníku. Téma baroka zaměřené na vokální i instrumentální hudbu si připravilo další trio, kde se společně setkali zpěv, violoncello a cembalo. Co se týká mimohudební složky koncertu, o tu se postaralo

⁵³POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 50-51.

pokračování výstavy javornických fotografů s názvem *Javorničtí fotografové Herbert Volkmer a Max Fuhrmann v nových souvislostech*. V závěrečném vystoupení čekalo publikum zahraniční překvapení, které dorazilo až z Ruska. Jedná se o tradiční spolupráci s festivalem Duchovní hudby v Olomouci. Již od roku 1923 se tzv. „Donští kozáci“ neboli „Bolschoi Don Kosaken“ snaží reprezentovat v duchovní i světské hudbě po celé Evropě a v roce 2012 zavítali i do regionu Jesenicka, kde se předvedli se svým folklorním uměním. To přineslo nové zážitky i umělecké poznání všem návštěvníkům koncertu.⁵⁴

Rok 2013 mohl být pro některé návštěvníky festivalu ne úplně takový, jaký si představovali, jelikož hudební program neobsahoval ani jednu skladbu Karla Ditterse. I když pro účastníky není podmínkou interpretovat jeho díla, vždy je očekávána alespoň jedna skladba, která posluchačům přiblíží tvorbu tohoto skladatele. Navzdory těmto faktům, XXI. ročník určitě nezklamal a bylo opět z čeho vybírat. Každým rokem se v programu vyskytuje vernisáž výstavy a v tomto roce byla zaměřena k počtě baroka. Z celkových sedmi koncertů, které festival nabídl, se nejvíce kladl důraz na novátorské černošské spirituály a gospely. Díky spolupráci s festivalem Duchovní hudby v Olomouci, region Jesenicka navštívil zpěvák Lee Andrew Davison z USA.⁵⁵ Jeho profesionální a originálně „černošsky“ zbarvený hlas rozezvučel kostel Nejsvětější Trojice v Javorníku. Velké překvapení pro publikum přichystal místní Javornický pěvecký sbor, který za doprovodu varhaníka Vladimíra Roubala a recitálu Vladimíra Matějčka, přichystal představení slova a hudby, s názvem *Zpěv srdce*, zaměřený na život skladatele Jakuba Jana Ryby. Kromě tradiční návštěvy Moravské filharmonie Olomouc se diváci mohli také zaposlouchat do ladné harfy, kterou vzala do svých rukou Anastasia Stambolidu Tomečková. K ní se se svým sopránem připojila zpěvačka Jana Šelle, a tak společně na zámku Jánský Vrch vytvořily lyricko-dramatickou atmosféru. Svými uměleckými výkony naplnili podstatu programu kytarista Štěpán Rak s houslistou Václavem Návratem, kteří svůj projekt pojmenovali jako *Znamení zvěrokruhu a Alchymie Prahy*. V poslední řadě se tento ročník mohl pyšnit významnými hudebníky, jako jsou Filip Jelínek, Robert

⁵⁴POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 51-52.

⁵⁵POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 52.

Balzar, Míra Chyška nebo Jiří Slavíček. Ti byli součástí koncertu Dana Bárty a jeho *Illustratosphere*.⁵⁶

Hudební program festivalu roku 2014 nabídl nespočet zajímavých koncertů, význačných osobností a různorodých témat. Zavítalo zde mnoho zahraničních umělců, proto se XXII. ročník festivalu nesl v mezinárodním duchu. Opět se zde předvedla spolupráce festivalu Karla Ditterse z Dittersdorfu a festivalu Duchovní hudby Olomouc, která připravila program zaměřený na repertoár ukrajinských umělců, zpěváka Tarase Shtondy a klavíristku Asyii Titovyč. Velice výstižný název *Z Chicaga do Javorníku* označuje vystoupení americké zpěvačky Yoyce Hurley, se kterou se pojí spolupráce s dalšími známými osobnostmi, jako je například Phil Collins, Pete York nebo John Lord. Mix klasické a barokní hudby zazněl na Jánském Vrchu v podání čtyř členů a jejich hudebních nástrojů, kterými byly romantická kytara, theorba, barokní housle, kytara a housle. Různorodost programu spočívá ve velké míře v žánrech, které se v tomto ročníku vyskytují. Velice sympatickým dojmem zapůsobily písně Radka Pastrňáka, Jiřího Kostadinova a Josefa Paka. Tito tři nadaní muzikanti přijeli představit své vlastní skladby v akustickém provedení z Ostravy. Ve svém repertoáru střídali tóny bluesu a rocku, které se posluchačům v Kulturním domě v Javorníku velmi zalíbily. Po dlouhé době se na programu vyskytla skladba skladatele Karla Ditterse, se kterou publikum přivítala Harmonie brněnských filharmoniků v kostele Nejsvětější Trojice v Javorníku. Tou skladbou byla premiéra Dittersovy *Parthie in Es* zvaná *Velká*. Nejdůležitější roli hrál Emil Drápela, který se podílel na uvedení této skladby v největší míře. Mísení barokní a soudobé hudby ve francouzském a italském stylu představilo taneční vystoupení *Ensemble serpens cantat*. Tanečnice Andrea Miltner vystoupila na barokní kantátu za doprovodu violy da gamby, flétny a cembala. Závěrečný koncert tohoto ročníku patřil kvartetu Antiquarius Praha, který doprovázel Jaromíra Nohavicu, Markétu Večeřovou a Martina Ptáčka ve světově známé komické opeře *Bastien a Bastienka*. Tímto bohatým programem se festival Karla Ditterse zasloužil o obrovský potlesk a mnoho kulturních zážitků.⁵⁷

Pokračování festivalu v roce 2015 přináší řadu pozoruhodných koncertů. Také v tomto ročníku zazněly skladby Karla Ditterse. Jednou z nich bylo dílo s názvem

⁵⁶POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 52-53.

⁵⁷POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 53-54.

Koncert D dur pro violoncello a orchestr, kterou uvedla Moravská filharmonie Olomouc s velice vzácným hostem, venezuelským umělcem, Danielem Ariasem. *Smyčcový kvartet Es dur* Karla Ditterse zazněl v podání Wallingerova kvarteta společně s dalšími díly českých skladatelů. Pro tuto událost byla po dlouhé rekonstrukci otevřena Tančírna v Račím údolí. Jako místo konání nemohl chybět zámek Jánský Vrch v Javorníku, kde se letos představila kapela Musica dolce vita v koncertě s názvem *Hudba královen*. Jak už název napovídá, jednalo se o vystoupení třech dam - zpěvačky Daniely Demuthové, flétnistky Žofie Vokálkové a harfistky Zbyňky Šolcové. Publikum přivítalo také zahraniční hosty, tentokrát z Curychu a byl jim pěvecký chlapecký sbor Sängerknaben, který dlouhodobě spolupracuje s již zmíněným festivalem Duchovní hudby v Olomouci. Co se týká mimohudebního programu, tak i ten byl poněkud nabitý. Na začátku festivalu se mohli návštěvníci podívat na výstavu obrazů, kterou přichystala Věra Procházková. Jako další zajímavou a informační „atrakcí“ byla přednáška s názvem *Evropské hudební nástroje - gotika, renesance, baroko* přednesena Karlem Kocůrkem, která zaručeně přinesla mnoho poznatků všem zúčastněným. Obrovský úspěch patří rodinné trojici, která je populární, jak v Evropě, tak v USA a Kanadě. Otec Zoran Starcevič s jeho syny Nikolem Starcevičem a Željkovem Starcevičem, předvedli neskutečné kytarové, jazzové vystoupení, zaměřené na klasickou, ale i světovou hudbu. Jejich balkánská krev proudila napříč celému koncertu, ve kterém se posluchači nechali unést, mimo jiné, šesti-ruční hrou na jednu kytaru. Další trojice muzikantů vystoupila v kostele sv. Jana Křtitele v Písečné, kteří zazářili zejména s repertoárem J. S. Bacha. Tentokrát to nebylo trio kytarové, ale směsice varhan, violy a basklarinetu.⁵⁸

Rok 2015 je posledním rokem festivalu Karla Ditterse z Dittersdorfu, o kterém jsou veřejně sepsány bližší informace, a to konkrétně v knize *Ditters a jeho Festival*, která vyšla díky organizátorům festivalu a zejména ředitelce Ing. Haně Poláškové. Ta má také zásluhu na zrodu samotného festivalu a dalších kulturních událostí v Javorníku. Všichni by jistě souhlasili, že i když je region Jesenicka poměrně malým místem, festival Karla Ditterse z Dittersdorfu z něj každoročně dělá značně velkým kulturním střediskem. Posluchači mají možnost setkat se s mnoha zajímavými umělci

⁵⁸POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 54-55.

a poslechnout si profesionální interpretaci skladeb světového výběru. A to díky osobě, která si v 18. století malebný Javorník vybrala za své bydliště a umělecké útočiště.⁵⁹

⁵⁹POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016, str. 56.

3. Využití odkazu Karla Ditterse v projektové výuce

V předcházejících stranách jsme se dozvěděli ty nejpodstatnější informace o samotném skladateli, jeho životě a tvorbě. Přesvědčili jsme se, že i když je v dnešní době skladatelova tvorba ve velké míře podceňována, stále se najdou tací, kteří nechtějí Ditterse za žádnou cenu opomenout. Příkladem je pravidelné konání festivalu na počest právě Karla Ditterse z Dittersdorfu v regionu Jesenicka.

Avšak hlavním cílem a zaměřením diplomové práce je využití odkazu Karla Ditterse na základních školách, do kterého spadá, mimo jiné, vybudování kladného vztahu studentů ke skladateli. Nejdříve si pojdme stručně projít historický kontext projektové výuky a vysvětlit, čím se projektová výuka v dnešním vzdělávacím systému charakterizuje.

3.1. Projektová výuka v historickém kontextu

Velikou zásluhu na vývoji projektové výuky mají filozofové a pedagogové John Dewey a William Heard Kilpatrick. Ti se metodami projektové výuky zabývali na konci 19. a začátku 20. století. Avšak úplně první zmínky spojené s touto výukovou metodou spadají již do století 17. a 18., přesněji do Itálie a Francie. Zde se tzv. „projects“ staly součástí Akademie d'Architecrure v Paříži. V pozdějších letech 18. století se do této výuky zapojily také ostatní univerzity v celé Evropě. Spojitost teoretické a praktické části, které projektová výuka nabízí, využili také Spojené státy americké, které se v 19. století zasloužili o rozvoj projektové metody také na nižších stupních škol. Nejednalo se tedy už jen výhradně o vysoké školy. V dnešní době jsou projektové výuky realizovány spíše ve školním prostředí, kdežto konec 19. a začátek 20. století nabízeli ve velké míře tzv. domácí projekty. Projektová práce studentů se tedy konkretizovala v prostředí domácím, kde žáci využívali nových vědomostí a dovedností, které se naučili ve škole a aplikovali je ve skupinové nebo individuální projektové metodě.

Krátce nahlédneme zpět ke jménům J. Dewey a W. H. Kilpatrick. John Dewey přemýšlel o vzdělávání a výchově poněkud odlišně. Chod školy si představoval mísením psychologie společně se sociologií. Zaměřoval se na realitu, která by podle něj měla být promítána ve školním prostředí. K tomu se, mimo jiné, vztahuje řešení problémů v různých situacích, které obsahuje právě projektová výuka.⁶⁰ Je to tedy

⁶⁰DEWEY, John. *Demokracie a výchova*. Praha: E. Leschingr, 1932.

kombinace vzdělanostní teorie s praktickými činnostmi, kterým by se každý žák měl učit. To jediné studenty, podle Deweya, připraví na skutečný život. Dále smýšlí o výchově jako o přítomném okamžiku. Jinými slovy se ve své teorii zaměřuje na výchovu „tady a teď“. Každý člověk by se měl učit prostřednictvím přítomnosti, jedinečně tak bude připravený na budoucnost. Sám ve své knize *Demokracie a výchova*⁶¹ sděluje: „Je třeba využít veškeré energie k tomu, aby přítomná zkušenost byla co nejbohatší a co nejvýznamnější.“ Touto teorií se dále zabýval žák Deweya, William Heard Kilpatrick. Tento doktor filozofie přešel z pojmu „řešení problému“ už přímo k pragmatičtějšímu pojetí výuky, a to k „projektové metodě“. Význam vzdělávání chápal naprosto shodně jako J. Dewey. Kládl důraz na životní zkušenost a praktiky, které si člověk zažije na vlastní kůži. Učí chápat každodenní dění a reagovat na překážky, které život přinese. Tohle vše ve své charakteristice obsahuje projektová výuka a podle Kilpatricka je to přesně to, na co by mělo být vzdělávání zaměřeno. Mělo by žáky učit pochopit svět kolem a nebát se využít příležitostí, které život nabízí. Jinými slovy, nezáleží na mechanickém učení se nazpaměť, ale na správné motivaci studentů. Na tom, aby byli sami odpovědní za své činy a aby si dovedli poradit v různých životních situacích.⁶²

Předcházející řádky byly stručným úvodem do historického kontextu projektové výuky. Nyní se pojdme zaměřit na samotnou charakteristiku této metody a vzápětí na samotnou teoretickou i praktickou část projektu.

3.2. Charakteristika projektové výuky

21. století neustále prochází mnoha změnami ve výchově a vzdělávání. Jedním z klíčových bodů vzdělávání je rozumět potřebám žáků a pochopit jejich činy a myšlení. Proto je velice důležitá úloha pedagoga, který by měl dokázat porozumět individualitě každého studenta a následně umět pomoci v jakékoli situaci. Hlavní složkou k vytvoření kladných vztahů mezi pedagogem a žákem je nahlížet na studenta jako na celek. Učitel by měl dávat důraz na všechny stránky osobnosti, ne pouze na vědomostní, která ve vzdělávání hraje tu nejdůležitější roli. Žák by měl být pochopen

⁶¹DEWEY, John. *Demokracie a výchova*. Praha: E. Leschingr, 1932, str. 54-57.

⁶²HENRY, Jane. *Teaching Through Projects*. London: Kogan Page Limited, 1994.

jako komplexní bytost, u které se vyskytují jak klady, tak zápory. Jedna z možných cest, která vede k pochopení, ale i k rozvoji dítěte, je metoda projektové výuky.⁶³

Ve většině výukových metod je největší důraz kladen na učitele, který je dominantním prvkem po celou dobu vyučování. V projektové výuce se odpovědnost za vzdělávání přenáší na žáka a učitel slouží spíše jako pozorovatel a poradce. Samotná charakteristika pojmu projektové výuky lze vyjádřit mnoha způsoby. Například podle S. Velínského je projekt *„určitě a jasně navržený úkol, který můžeme předložit žákovi tak, aby se mu zdál životně důležitý tím, že se blíží skutečné činnosti lidí v životě.“*⁶⁴ Lze tedy chápat, že se realizace projektu soustřeďuje na životní situace a všední aktivity zaměřené na samotnou realitu. Jako další příklad můžeme zmínit pohled Václava Příhody na projektovou výuku, která obsahuje komplexnost několika předmětů a tím se veškeré učivo stmelí v jedno. Podle něj by měl mít projekt praktický cíl a uspokojujivé zakončení.⁶⁵ Existuje mnoho terminologických vymezení, co projektová výuka znamená, ale všechna vymezení obsahují též pointu. Tou pointou je, že projektová výuka spočívá ve zkušenostech žáků a hlubším poznání dané problematiky. Cílem je látku pochopit v co největší míře a úplně se oprostit od tzv. povrchového učení. Projektová výuka studentům umožňuje sebepoznání, seberealizaci a tvorbu individuálních pracovních činností ze svých zkušeností, za které si každý žák nese svoji odpovědnost.⁶⁶ K tomuto tvrzení nás vede definice projektu Marvina Pashe, která zní: *„Projekt je výroba skutečného produktu, který představuje souhrn dosavadních zkušeností získaných v dané oblasti.“*⁶⁷

Základní charakteristika projektové výuky byla shrnuta v předcházejících řádcích. Pojďme se podívat jaké výhody a nevýhody tato komplexní metoda nabízí a na co všechno si dát při realizaci pozor.

⁶³KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy Univerzity, 2006, str. 11-13.

⁶⁴VELÍNSKÝ, Stanislav. *Soustavy individualizovaného učení*. Brno, 1932.

⁶⁵PŘÍHODA, Václav. *Reformní praxe školská*. Praha: Československá grafická unie, 1936, str. 161.

⁶⁶KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy Univerzity, 2006, str. 34-35.

⁶⁷PASH, Marvin a kol. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 1998, str. 160.

3.3. Plusy a mínusy projektové výuky

Dnešní osnovy a struktury škol jsou vytvořené tak, aby se ve vyučování stihlo probrat co nejvíce učiva v daném časovém harmonogramu. Poté přichází otázka, zda je vůbec možné zrealizovat tzv. projektovou výuku, která patří k nejobtížnějším metodám ve vzdělávání. Slovo „obtížné“ má několik významů. V tomto případě se význam slova vztahuje ke slovním spojením, jako jsou například: náročnost přípravy, nutnost kreativity, obtížnost ve shánění vhodných pomůcek, materiální zajištění, chťič ze strany pedagogů, složitá organizace, časová omezenost a jiné. Toto jsou hlavní důvody, proč se projektová výuka stále nedokáže dostat do popředí ve školním vzdělávání, a tudíž je mnohými opomenuta. Tak jako v jiných případech, tak i zde existují učitelé, kteří si projektovou metodu výuky oblíbili a jsou ji ochotni, i přes náročné podmínky, ve svých hodinách realizovat.⁶⁸ Pojdme se podívat na určité plusy i mínusy, které tato metoda nabízí.

Existuje několik autorů, kteří se k výčtu výhod a nevýhod staví po svém. Již zmíněný Václav Příhoda čtenáře seznamuje následujícím způsobem. Ke klíčovým plusům projektové výuky, dle autora, patří oproštění se od zaběhlého používání učebnic ve výuce. Dále Příhoda zmiňuje, že díky této metodě se žáci naučí uvažovat na základě daného problému, a tudíž se situaci snaží vyřešit ze svých již prožitých zkušeností. Tvorba projektů také může mnohdy celkový proces učení usnadnit, neboť žáci v průběhu nabírají nové zkušenosti, a tím si problematiku lépe osvojí a následně dané učivo lépe zapamatují. Tím, že jsou studenti dominantou v realizaci projektu, tím jsou za své činy a výsledky sami odpovědni. To vede k odlišnému přístupu v jejich práci, než je tomu v běžné výuce.⁶⁹ Výhody projektové výuky podle Žanty spočívají například v „utužování“ vztahů mezi pedagogem a žákem nebo mezi studenty samotnými, jelikož se v projektové výuce pracuje většinou ve skupinách. Co se týká náročnosti přípravy projektové výuky a shánění pomůcek, i to Žanta považuje za pozitivní stránku této metody.⁷⁰

Nevýhody jsou taktéž součástí projektové výuky a ty Václav Příhoda popisuje následovně. Jedná-li se o projekty individuální, výsledek vede k nulové kooperaci

⁶⁸KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy Univerzity, 2006, str. 49.

⁶⁹KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy Univerzity, 2006, str. 50.

⁷⁰KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy Univerzity, 2006, str. 50.

mezi studenty, což je v projektové výuce téměř neakceptovatelné. Proto by se školy měly z větší části orientovat kolem skupinových projektů, kde se studenti učí společné spolupráci a socializaci. Jestliže je projektová výuka hlavním záměrem pedagogů, pak je větší pravděpodobnost odchýlení se od daného školního vzdělávacího plánu. Proto by měla být projektová metoda naplánovaná ve vhodnou chvíli. Dále Příhoda uvádí, že je naprosto nezbytné, aby bylo učivo, které si žáci osvojují během projektové výuky, v následných vyučovacích jednotkách alespoň zopakováno. Kdyby k tomu nedošlo, smysl projektu by se automaticky vytratil.⁷¹

Pro srovnání s dalšími autory, je v poslední řadě zapotřebí zmínit docentku Annu Tomkovou⁷², která se projektovou výukou zabývá poněkud komplexněji. Ve svých seminářích se zabývá přístupy pedagogů a studentů k samotným projektům nebo i okolnostmi, které jsou pro realizaci takové výuky nezbytné. K těm patří čas, prostor, zadávání tématu nebo systematickosti výukové jednotky. Obecně Tomková zastává názor, že tvoření projektů vede k větší zodpovědnosti, kreativitě a kooperaci ze strany žáků. Tuto teorii také zastávají mnozí pedagogové, kteří se shodují na následujícím. Projektová výuka je individuální nebo skupinová práce, ve které se žáci navzájem poznávají, společně komunikují a snaží se dopracovat k tomu nejlepšímu výsledku. Mohou se motivovat, rozvíjet a v neposlední řadě přicházejí na to, že celková práce spočívá v jejich nekonečné fantazii. Učí se vzájemné toleranci a pracovní organizaci. Tím nejdůležitějším aspektem je finální výsledek, který je studenty prezentován a obhajován.⁷³

Nejde si nevšimnout značných nevýhod, které projektová výuka nabízí. Na druhou stranu je více než jasné, kolik pozitivních stránek se u této metody objevuje. Dovolme si říci, že se studenti mohou rozvíjet a formovat ve více odvětvích, než je tomu u klasické vyučovací metody. Vše závisí na zvážení každého učitele. Zda je připraven a dostatečně namotivován tuto výuku podstoupit a ukázat studentům, jakými všelijakými způsoby se, nejen vědomosti a dovednosti, dají ve školním prostředí získávat. ě

⁷¹tamtéž

⁷²TOMKOVÁ, Anna. Proměny vyučovacích metod v primární škole. In *K současným problémům vnitřní transformace primární školy*. Praha: PdF UK, 1998, STR. 48-61.

⁷³KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy Univerzity, 2006, str. 51.

3.4. Teoretická příprava projektu

Na celkovou přípravu projektu se musí nahlížet poněkud jiným způsobem než na tradiční pojetí vyučovací jednotky. Avšak jedno mají tyhle metody společné. Tím je motivace. Vnitřní motivace žáků je naprosto nezbytná k pochopení a přijetí dané látky. K poznání učiva je v projektové výuce velice důležitá osobní zkušenost a prožitek, které studentům napomáhají k lepšímu výsledku celého projektu.

Doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc. nás seznamuje s hlavními složkami při práci na projektové výuce. Pojďme si uvést ty nejpodstatnější:

Jako první princip docentka uvádí zřetel k potřebám a zájmům dítěte, což klade důraz na důležitost kontaktu žáka se světem. Princip spočívá v nových poznacích, ale také zodpovědnosti vůči sobě samému a svým činům. Další složkou, která stojí za zmínku, je zřetel k aktuální situaci. To je spojené s nezbytností společnosti a celkovou aktuální situací ve světě. Jak už bylo zmíněno dříve, úloha studenta se mění na dominantní funkci, a proto je žák zodpovědný za své učení. K tomu se vztahuje pojem seberegulace při učení, kde učitel vystupuje spíše jako komentátor a poradce.⁷⁴ Projekt je produkt, u kterého je klíčový finální výsledek. Ten by měl být nějakým způsobem zaznamenaný a zviditelněný. Například ve formě výrobku, nástěnky, audio-vizuálního záznamu apod. V tomto případě je důraz na orientaci na produkt – projekt. Ve velké míře je tvorba projektu zaměřená na skupinovou práci, ve které jde zejména o kooperaci studentů mezi sebou. To Kasíková pojmenovává jako skupinovou realizaci. V poslední řadě je zapotřebí zmínit princip tzv. společenské relevantnosti, jež se zabývá již konkrétním prostředím, ve kterém se student vyskytuje a se kterým je v každodenním kontaktu.⁷⁵

Tohle všechno jsou hlavní principy, na které je potřeba nahlížet při realizaci projektového vyučování. Největší důraz se klade na samotné žáky, jelikož jsou středobodem celého projektu. I když je jejich úloha poněkud náročná, při správném uchopení projektového principu jsou žáci schopni vytvořit zajímavý a přínosný produkt. V poslední řadě je nutné hodnocení závěrečného projektu ze strany učitele, ve kterém pedagog zjistí, zda žáci dodrželi stanovené cíle a kritéria, která jsou na začátku jasně daná.

⁷⁴JUSTROVÁ, Kateřina. *Projektová výuka v hudební výchově na 2. stupni ZŠ - projekt Renesance všemi smysly*. Diplomová práce. Brno: Masarykova Univerzita, 2017, str. 16-17.

⁷⁵JUSTROVÁ, Kateřina. *Projektová výuka v hudební výchově na 2. stupni ZŠ - projekt Renesance všemi smysly*. Diplomová práce. Brno: Masarykova Univerzita, 2017, str. 16-17.

Co se týká různých druhů projektů, ty rozdělujeme podle několika kritérií. První skupina projektů závisí na tzv. navrhovateli daného projektu. Tím navrhovatelem může být žák, učitel nebo student s pedagogem společně. Je-li hlavním aktérem žák, mluvíme o tzv. spontánních projektech. Jestliže je navrhovatel sám pedagog, jedná se o projekty uměle připravené, jelikož o tématech rozhoduje pouze učitel. Dalším typem je tzv. strukturovaný projekt, ve kterém je celková struktura i téma projektu stanovena pedagogem. Student zde nemůže být úplně spontánní, jelikož se musí držet již daného postupu. Naopak u tzv. nestrukturovaného projektu má žák možnost oprostít se od povinných kritérií a stanovit si tak své cíle i téma, o které se zajímá.

Dalšími důvody, proč se projekty rozdělují jsou prostředí projektu. Tedy místo, kde je projekt realizován. Může se jednat o samotnou školu, domácnost nebo mimoškolní prostředí. Dále počet účastníků, podle kterých projekt rozdělujeme na práci skupinovou nebo individuální. Velice důležitou složkou při rozdělení projektů je tzv. účel celkového projektu. Tedy proč se daný projekt realizuje, jaký je cíl jeho tvorby a co má společnosti přinést. Každý projekt je různě dlouhý. Pro některý je potřeba jeden den práce, pro druhý je nedostačující půlroční práce. To můžeme shrnout do typů projektů podle délky. V poslední řadě bychom měli brát na zřetel způsob organizace projektové práce. Je velice zásadní, zda se zaměřujeme na jeden vyučovací předmět nebo na více předmětů, ve kterém zpracováváme tzv. průřezová témata.⁷⁶

V této kapitole byly shrnuty základní informace o nezbytné přípravě projektu a také byl čtenář obeznámen samotnou typologií projektů. Konečně se tedy můžeme se základními poznatky „přesunout“ k hlavnímu cíli této diplomové práce, čímž je využití odkazu Karla Ditterse z Dittersdorfu jako inspirace pro hudební výchovu na základní škole.

3.5. Projekt: Ditters jako inspirace pro hudební výchovu

Projekt na téma Karel Ditters z Dittersdorfu bude zaměřený poněkud komplexněji. Je nutno podotknout, že se jedná pouze o návrh, nikoli o projekt, který byl ve školách realizován. Měl by sloužit jako inspirace pro hudební výchovu na základní škole, proto bude obsahovat většinu klíčových kompetencí dle

⁷⁶JUSTROVÁ, Kateřina. *Projektová výuka v hudební výchově na 2. stupni ZŠ - projekt Renesance všemi smysly*. Diplomová práce. Brno: Masarykova Univerzita, 2017, str. 18.

RVP - Rámcově vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Mezi ně patří kompetence komunikativní, sociální a personální, občanská, pracovní a v poslední řadě kompetence k učení a řešení problému.⁷⁷ Také zde budou zahrnuty mezipředmětové vztahy a průřezová témata.

Projekt s názvem *Ditters jako inspirace pro hudební výchovu*, bude navržen pro žáky 2. stupně základní školy. Dle samotného názvu, bude zaměřený na hudební osobnost Karla Ditterse z Dittersdorfu a jeho tvorbu. Tento projekt bude pro žáky projektem spontánním, jelikož bude záležet v největší míře na jejich fantazii. Samotný návrh a postup si zvolí ve skupině taktéž mezi sebou. Samozřejmě je nejdříve zapotřebí studenty se skladatelem seznámit, proto bude první projektová výuka patřit sběru informací o skladateli a poslechu skladeb ze skladatelovy tvorby. K poslechu budou přidány drobné úkoly, které budou muset studenti v průběhu výuky splnit. Druhá a třetí výuka již bude zaměřena na projektovou práci žáků. Čtvrtá vyučovací jednotka bude patřit finální prezentaci projektů všech účastníků. Celkový projekt bude tedy krátkodobý v rozmezí čtyř vyučovacích hodin, přičemž každá výuka bude trvat hodinu a půl. Vytyčení konkrétních cílů bude uvedeno až v metodickém návrhu. Jak již bylo zmíněno, projekt bude skupinový. Žáci budou mít možnost vytvořit skupiny po čtveřicích dle vlastního výběru.

Hodnocení celkové práce studentů a závěrečného produktu bude vypadat následovně. V průběhu projektové výuky budou mít žáci možnost sebehodnocení. Budou moci reagovat na celkový průběh vyučovací jednotky a zároveň se vyjádřit, zda se jim daří plnit všechna daná kritéria a úkoly. Po jednotlivé projektové hodině bude následovat krátké shrnutí toho, jaké dovednosti a vědomosti si studenti osvojili. Co se týká závěrečného hodnocení, to bude formativně udělováno z pozice učitele. Hodnocen bude nejen finální produkt, ale také průběžná spolupráce a dovednost komunikace žáků v procesu tvoření.

⁷⁷Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Copyright © 2020 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy., 1.9.2021 [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

Požadavky ze strany pedagoga:

I když je projekt spontánní, stále se žáci musí držet kritérií, které jsou dané pedagogem. V tomto projektu budou mít ve velké míře „volnou ruku“, což studentům umožní zapojit fantazii a nebát se být kreativní. Na druhou stranu se zde objevují požadavky, kterými se musí při realizaci projektu řídit. Požadavky jsou následující:

- žáci se samovolně rozdělí do čtyřčlenných skupin;
- žáci musí vyrobit plakát, který bude výsledným produktem projektu;
- plakát bude na téma *Karl Ditters z Dittersdorfu*;
- každá skupina si může zvolit svojí vlastní strukturu plakátu, ale musí zahrnout a nakreslit alespoň jeden obrázek vztahující se k tématu;
- hlavním úkolem je být co nejkreativnější;

Po stručném popisu projektového vyučování a požadavků učitele následují cíle projektových dnů:

Žáci budou schopni na základě skupinové práce:

- stručně charakterizovat osobnost Karla Ditterse z Dittersdorfu a zařadit jej do hudebního období;
- po aktivním poslechu vyjmenovat alespoň tři kompozice ze skladatelovy tvorby;
- po aktivním poslechu poznat, že se jedná o skladby Ditterse;
- ocenit skladatelovo působení v tak malém regionu jako je Jesenicko;
- zjistit detaily o fyzickém vzhledu Karla Ditterse;
- dohledávat informace na internetu a v knihách;
- na základě získaných vědomostí vytvořit plakát;
- rozlišit podstatné informace od nepodstatných a důležité údaje znázornit na samotném plakátu;
- na plakát nakreslit alespoň jeden obrázek vztahující se k tématu;
- komunikovat a spolupracovat mezi sebou, okomentovat projekt, prosadit svůj názor a být ohleduplní vůči ostatním spolužákům;
- improvizovat a být zodpovědní za svoji práci a finální produkt;

- zhodnotit celkový průběh skupinové práce a získané vědomosti;
- představit finální produkt a popřípadě navrhnout vylepšení pro příští realizaci projektu;

Klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní, k učení a řešení problému

Mezipředmětové vztahy: výtvarná výchova, dějepis

Průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, mediální výchova

Výukové metody: komplexní – projektová výuka

Organizační formy: projektová výuka, skupinová a kooperativní výuka

Plán shrnutí projektových dnů

Pořadí výuky	1. projektová výuka	2. projektová výuka	3. projektová výuka	4. projektová výuka
Časová dotace	1,5 hod.	1,5 hod.	1,5 hod.	1,5 hod.
Hlavní část	vytvoření skupin, sběr informací, poslechová část	návrh plakátu výroba plakátu	výroba plakátu záložní plán	prezentace finálního produktu ve skupinách
Závěr	hodnocení výuky a sebereflexe žáků	hodnocení výuky a sebereflexe žáků	hodnocení výuky a sebereflexe žáků	hodnocení projektové výuky, zpětná vazba

Průběh projektové výuky

1. projektová výuka

1. projektová výuka je zahajovacím dnem celého projektu. Seznámení žáků s principy projektové výuky proběhlo již v předcházejících vyučovacích jednotkách, proto je teď potřeba zaměřit se na požadavky a celkovou náplň projektu. Nejdříve je ale nutné seznámit žáky s hlavním tématem, čímž je skladatel Karl Ditters z Dittersdorfu. Hlavní informace sdělí učitel, zbytek si studenti vyhledají společně ve skupině. Použít mohou internet nebo knihy, které budou mít k dispozici. K vyhledání údajů o Dittersovi mohou žáci využít knih, jako jsou *Vzpomínky*

*hudebníka XVIII. století*⁷⁸ nebo *Karel Ditters z Dittersdorfu*⁷⁹ od Rudolfa Zuberera, které jsou přichystané ve třídě. Jako dalším zdrojem bude sloužit internet.

Po sepsání těch nejdůležitějších informací se dostáváme k druhé části první projektové výuky. Tou částí je poslechová činnost. Aby si studenti udělali nějakou představu o hudební tvorbě Karla Ditterse, budou jim puštěny dvě ukázky tohoto skladatele. Jako první skladba, kterou si studenti poslechnou, bude předehra opery *Lékař a lékárník*⁸⁰. Druhou kompozicí bude část koncertu s názvem *Harp Concerto in A Major*⁸¹. Klíčové je, aby byl poslech nějakým způsobem aktivní, proto budou studenti během něj zaúkolováni. Úkolem je sepsat na papír slovní spojení, která si studenti při poslechu představují. Tahle slova musí mít spojitost se životem skladatele, o kterém si žáci našli údaje již před poslechovou činností. Mezi tato slova musí být zakomponovaná alespoň dvě přídavná jména, která danou skladbu popisují. Zároveň studenti znázorní, jaké emoce v nich dílo vyvolává. To vše mohou využít a následně demonstrovat na samotném plakátě. Všechny informace z první projektové výuky si studenti zapíší a uchovají na následující hodinu.

V závěrečné fázi výuky pedagog sdělí podmínky pro následující hodinu. Jelikož se bude jednat o výrobu plakátu, což je hlavním cílem celého projektu, budou mít studenti za dobrovolný úkol domácí přípravu. Ta nezabere příliš času. Ten, kdo chce mít plakát co nejatraktivnější a nejzajímavější, si bude moct donést výstřižky, které budou spojené s tématem. Ty budou moci sehnat nejpravděpodobněji na internetu. Jakékoli vytištěné obrázky, které jsou součástí skladatelova života nebo jeho tvorby, si budou moci ve výuce nalepit na svůj plakát. Také emoce, které v nich hudební ukázky vyvolaly, mohou znázornit mnoha způsoby a připravit si své nápady před druhou projektovou výukou. Meze v tvořivosti se nekladou a nejoriginálnější skupina bude nejlépe ohodnocena. Po zadání dobrovolného úkolu se budou moci vyjádřit i žáci a každý sdělí, co je ve výuce zaujalo a co naopak ne. Je potřeba počítat s otázkami ze strany studentů, tudíž se závěr hodiny nemůže podcenit.

⁷⁸DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959.

⁷⁹ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970.

⁸⁰Doktor und Apotheker: Ouverture. *Youtube* [online]. 14.11.2014 [cit. 16.3.2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Oxtvn-eiMqU&list=OLAK5uy_n4CAMthvG0ySkiUjIM7A263kdYQy2ViI

⁸¹DITTERSDORF, Karl. *Harp Concerto in A Major*. *Youtube* [online]. 14.11.2014 [cit. 16.3.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QPUKzgcEYc>

Pomůcky: mobilní telefon + Wi-Fi síť nebo internetová data, knihy, papír, propiska, počítač, reproduktory, dataprojektor

2. projektová výuka

Je tu druhá projektová výuka a 90 ti minutový prostor pro produktivitu studentů. Ti se rozdělí do skupin po čtveřicích, které si vytvořili v předcházející výuce. Tato hodina je velice klíčová, protože záleží pouze na studentech a jejich domluvě. Probírat budou strukturu a na co se při výrobě zaměří. Co je ze života Karla Ditterse nejvíce zaujalo. Je to samotný skladatel? Jeho život? Tvorba? Žáci se touto cestou učí spolupráci a kompromisům mezi sebou. Učitel je pozoruje zpozvzdálí a slouží jako rádce.

Po vzájemné skupinové domluvě si studenti připraví na lavici své výstřižky, které si měli připravit a přinést a krátce konzultují, jak by mohl plakát vypadat. Již před samotnou výukou učitel připravil potřebné pomůcky k výrobě plakátů. Těmi jsou papíry A2 (do každé skupiny jeden), dále lepidla, nůžky, pastelky, fixy, vodovky se štětci, knihy o životě skladatele. K dispozici budou mít také internet a tiskárnu, kterou bude ovládat učitel a tímto směrem studentům pomáhat. Lavice jsou rozvržené tak, aby měli žáci dostatek prostoru na práci. Ještě, než se studenti pustí do svých plakátů, budou mít možnost si poslechnout skladby z předchozí projektové výuky. Tím si připomenou předehru *Lékař a lékárník* a *Harp Concerto in A Major*. To jim může pomoci k dalším nápadům. Při poslechové činnosti jim pedagog může, ale nemusí, svolit k práci a studenti mohou pomalu začít vytvářet své plakáty. Učitel zde stále zastává roli jako rádce a konzultant.

Pět minut před koncem projektové výuky učitel ukončí práci studentů a opět dochází k hodnocení a sebereflexi žáků. Zaměření bude na kolektivní spolupráci a celkovou skupinovou práci. Své postřehy studentům sdělí i učitel a zároveň řekne rady pro příští projektovou výuku.

Pomůcky: papíry A2, lepidlo, nůžky, pastelky, fixy, vodovky, štětce, knihy, internet, tiskárna, počítač, reproduktory, dataprojektor, Wi-Fi

3. projektová výuka

Je tu předposlední den projektové výuky na téma *Ditters jako inspirace pro hudební výchovu*. Poslední den pro studenty a jejich realizaci projektu. 90 minut pro dokončení jejich nápadů a fantazie. Výuka začíná opět rozdělením se do skupin, které si žáci určili již první den projektového dne. Studenti začínají na svých projektech pracovat, učitel pozoruje a popřípadě dle potřeby žákům radí.

Je-li výroba studentů skončena dříve, než výuka skončí, pedagog musí mít přichystaný záložní plán, kterým by zbytek projektového dne vyplnil. V tomto případě je zapotřebí rozhodnout, co by studenty mohlo zaujmout. Téma by mělo zůstat stále stejné, v tomto případě se tedy dále zaměříme na skladatele Karla Ditterse. Nemělo by se jednat o nějak náročnou aktivitu, protože se celé tři projektové hodiny žáci zabývali plakátem, který není úplně jednoduchý jak na spolupráci, tak samotnou realizaci. Nejadekvátnější volbou bude opakování projektového tématu. Aby to bylo pro studenty zajímavější, zůstanou ve skupinách, ve kterých pracovali na plakátu. Bude se jednat o soutěž. To znamená, že skupina, která bude mít nejvyšší skóre, vyhrává. Zadání je jednoduché. Studenti budou muset, v co nejrychlejším tempu, odpovídat ve skupinách na otázky, které si předem připravil učitel. Otázky se budou vztahovat k tématu *Karel Ditters z Dittersdorfu a jeho tvorba*. Tuhle metodou si studenti procvičí již získané vědomosti a přiblíží se tak více k samotnému cíli projektových dnů. Kdo nejrychleji a správně odpoví na otázku, získává bod. Skupina, která získá nejvíce bodů, vyhrává. Soutěžní otázky vypadají následovně:

1. Ve kterém roce a kde se Karl Ditters narodil?
2. Čím byl Karl Ditters z Dittersdorfu?
3. V jakém hudebním období skladatel komponoval?
4. Ve kterém století skladatel žil?
5. Kde Ditters strávil většinu času svého života?
6. Dokážeš vyjmenovat alespoň dvě díla, která Ditters zkomponoval?
7. Kolik měl Karl dětí?
8. Ve kterém roce a kde skladatel zemřel?

Jestliže se tato činnost nestihne v průběhu projektových dnů, je možné ji zařadit mezi běžné aktivity hudební výchovy.

Pět minut před koncem projektové výuky učitel ukončí práci studentů a opět dochází k hodnocení a sebereflexi žáků. Zaměření bude na kolektivní spolupráci a celkovou skupinovou práci během projektu. V následující výuce proběhne prezentace plakátů každé skupinové čtveřice.

Pomůcky: papíry A2, lepidlo, nůžky, pastelky, fixy, vodovky, štětce, knihy, internet, tiskárna, počítač, reproduktory, dataprojektor, Wi-Fi

4. projektová výuka

V poslední projektové výuce přichází to nejdůležitější ze všech čtyř projektových dnů. Tedy samotná prezentace výtvorů, hodnocení ze strany pedagoga a zpětná vazba ze stran studentů.

Prezentace plakátů studentů bude probíhat v dobrovolné posloupnosti. Podmínkou je odůvodnit strukturu finálního produktu, postup práce a celkově plakát představit a slovně okomentovat. Na prezentaci by se měli podílet všichni členové skupiny. Neměl by produkt představovat pouze jeden student. Jakmile bude prezentace jednotlivé skupiny u konce, ostatní studenti mají prostor na otázky směřované k výtvorům svých spolužáků.

Hodnocení jednotlivých výtvorů bude probíhat dvojím způsobem. První hodnocení bude v rukou samotných žáků, kteří budou posuzovat plakáty svých spolužáků a druhé hodnocení bude probíhat ze strany učitele. Ten se zaměří jak na samotné finální dílo, tak na celkovou práci mezi studenty ve skupinách. V poslední řadě proběhne tzv. závěrečná debata mezi žáky a učitelem. Studenti budou zpětně reflektovat projektové dny. Budou vzájemně hovořit o kladech a záporech. Co se jim líbilo nebo naopak nelíbilo, proč si projekt užili nebo naopak neužili. Budou také probírat co by popřípadě změnili nebo co by si rádi vyzkoušeli znovu. Společně si zopakují cíle projektové výuky a odsouhlasí, zda je skutečně splnili. V poslední řadě si spolu zatleskají za skvěle odvedenou práci. Taktéž za své výtvořky a za vzájemnou spolupráci mezi samotnými studenty, ale také mezi studenty a pedagogem. Po skončení projektu budou plakáty vystaveny na chodbě školy.

Shrnutí hodnocení:

V průběhu:

- sledujeme komunikaci žáků ve skupině, rozdělení úkolů (zda práci nedělá pouze jeden žák)
- sledujeme, zda se všichni zapojují do diskuze

Po skončení:

- vhodné spíše slovní hodnocení (kreativita, přínos práce, originalita, fantazie, míra zapojení žáka, splnění cíle)
- pro potřeby školní klasifikace by měla být každá práce ohodnocena stupněm 1, maximálně 2 (jestliže měla větší nedostatky či se žáci zapojovali jen v malé míře), v případě nesplnění projektu (žáci produkt neodevzdali), hodnotíme známkou 5

Pozn.: Vizuální stránku projektu nehodnotíme příliš přísně. Ne každý žák má výtvarné cítění.

Shrnutí

Jak bylo zmíněno již na začátku realizace projektových dnů, tento projekt je pouze inspiračním zdrojem pro výuku hudební výchovy na základních školách. Nebyl tedy doopravdy zrealizován. Jedná se o krátkodobý projekt, v rozmezí čtyř vyučovacích hodin. Jedna projektová výuka trvá hodinu a půl. Tento spontánní projekt je navržený tak, aby si studenti zvolili libovolný postup a celkovou strukturu při výrobě plakátu. Hlavním záměrem je, aby žáci spolupracovali mezi sebou ve skupinách, které si na začátku sami zvolili. Respektovali se navzájem, vytvářeli kompromisy a učili se jeden od druhého. Důležitou roli zde hraje seznámení žáků s tématem. V tomto případě spadá veškerá odpovědnost právě na samotné studenty. Ti si musí vyhledat veškeré informace o tématu a seznámit se tak s nejdůležitějšími fakty o skladateli ve skupinové práci. Učitel je stále na pozoru a dohlíží na práci studentů a v neposlední řadě je vždy po ruce, když by bylo potřeba.

Když budou žáci s výrobou plakátu hotoví, je potřeba, aby měl pedagog přichystaný záložní plán. V tomto případě jsem zvolila činnost v podobě opakování učiva. Nejen, že si žáci připomenou ty nezákladnější poznatky, ale také si mezi sebou zasoutěží, což by mohla být motivace pro kvalitnější výkon. V poslední řadě je velice

podstatné zpětně reflektovat již na začátku stanovené cíle. Jestliže byly splněny, poté byl projekt úspěšný a prospěšný.

Skupinový projekt je tedy rozvržen do několika částí. Nejdříve seznámení s tématem, dále aktivní poslech s doplňujícími aktivitami a jako hlavní činností je výroba plakátu na téma *Ditters jako inspirace pro hudební výchovu*.

4. Hudební aktivity

Po projektové výuce jsou stěžejním doplněním hodin hudební výchovy také hudební aktivity. Bez nich by, nejen hudební výchova, byla pouhou fádňi vyučovací jednotkou bez jakékoli inspirace a motivace. To se týká jak pedagogů, tak samotných žáků. Hudební aktivity jsou velice důležitou kapitolou pro inspiraci hodin hudební výchovy na základních škol. Díky nim se rozvíjí vědomosti i dovednosti studentů, ale také mezilidské vztahy a vzájemná skupinová spolupráce.

V této diplomové práci se budeme věnovat možným hudebním aktivitám na téma *Karl Ditters z Dittersdorfu*. Činnosti budou různorodé pro všechny třídy 2. stupně základní školy. Rozdělení aktivit je zvoleno podle náročnosti realizace ze strany žáků. Proto jsem zvolila dělení aktivit příslušné pro 6. a 7. ročníky 2. stupně a 8. a 9. ročníky 2. stupně základní školy.

V prvé řadě se pojdme stručně podívat, jaký vliv má hudba na kvalitu života dítěte. Od toho se dále dostaneme ke konkrétním aktivitám, které se budou moci využít v hodinách hudební výchovy. Nezapomínejme, stále se držíme tématu skladatele a jeho tvorby Karla Ditterse z Dittersdorfu.

4.1. Vliv hudebních činností na dítě ve školním prostředí

Jak tvrdí Marvin Minsky. „*Hudba je jiný způsob myšlení. Potřebujeme občas přepnout, myslet jinak, nebo se zasekneme.*“⁸² A mnoho dalších hudebních citátů od slavných umělců a skladatelů, které jsou pravdivé. Ano, hudba léčí a mnohokrát za život nás ovlivňuje. Někdy i nevědomě, ale přesto nám dodá elán a energii, kterou každý občas potřebujeme. To stejné platí i s hudbou ve školním prostředí. Žáci potřebují „utéct“ od každodenního shonu a biflování nekonečné teorie. Hudební aktivity jim k tomu můžou ve velké míře pomoci. Pojdme se podívat na důvody, proč tomu tak je. Co vše se hudebními aktivitami může ovlivnit.

Jako prvním a velice podstatným bodem ve třídě je pozitivní energie a příjemné prostředí. Jestliže takové zázemí ve školním prostředí chybí, pak se hůře pracuje jak pedagogům, tak studentům. I to dokážou principy hudebních aktivit změnit nebo alespoň zlepšit.⁸³ Hlavním důvodem je odbourání se od stereotypních metod výuky

⁸²CitacePRO. *Citáty slavných osobností* [online]. 2010 [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://citaty.net/autori/marvin-minsky/>

⁸³KRÁLOVÁ, Eva. *Hudobné aktivity a kvalita života dieťaťa*. Využitie hudobných aktivít v školskom prostredí. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, str. 165.

a zakomponovat kreativitu, tvořivost a fantazii, které by žáci mohli ve výuce využít a projevit se v naprosto odlišném světle. Aby se studenti nebáli těchto změn, měl by být vzájemný vztah studentů, ale i žáků a učitele, co neoptimálnější. Učitelé by také měli umět vhodně vybrat, jaké hudební aktivity se v danou chvíli hodí. Musí umět vypozařovat náladu třídy a období. Je-li období před letními prázdninami, před Vánoceci nebo po pololetní písemné práci z matematiky. Všechny tyhle okolnosti musí brát pedagogové v úvahu. Klidná melodie, využití Orffových hudebních nástrojů nebo taneční aktivity mohou žáky mezi sebou sblížit a také mají možnost dostat z hlavy to, co je trápí. Pokud mají nějaký dlouhotrvající konflikt mohou využít buben nebo nějaký jiný hudební nástroj, který by jim mohl pomoci se „vyřádit“ a následně uvolnit. K tomu samozřejmě potřebují vědět hranice, které učitel předem určí. Empatii, která je potřeba nejen v mezilidských vztazích ve školním prostředí, ale také dále v životě, je možné hudebními činnostmi v pomalých krůčcích taktéž rozvíjet. S empatií neboli schopností porozumět ostatním, jsou spojené pocity, které člověk v danou chvíli má. Dané pocity žák vyjadřuje jinými způsoby. Jako jeden z mnoha způsobů pro pochopení spolužákova myšlení, může být otevřený dialog mezi dvěma studenty, ve kterém se budou společně vyjadřovat například k hudební skladbě. Ovšem, že nezazní stejné názory, ale dialog a rozmluva o daném tématu by měla vést alespoň k částečnému porozumění názoru toho druhého.⁸⁴

Hudební aktivity, které žák zažívá, mohou mít vliv na jakoukoli stránku osobnosti. Není však nikde zaručeno, že tyhle vlivy musí být pouze pozitivní. Proto by měly být dané aktivity různorodého charakteru, aby se s nimi každý žák nějakým způsobem ztotožnil. Někomu změní pohled na svět, někdo bude dotčený emocionálně a někomu můžou přinést radost a odreagování. Ať už je tomu jakkoli. Jedno mají hudební aktivity společné. Vždy dojde, ať už v malé nebo ve větší míře, k tzv. harmonickému rozvoji osobnosti žáka. S tímto slovním spojením úzce souvisí pojem „expresivní složka hudby“. Jinými slovy se jedná o to, jakým způsobem žák vnímá konkrétní hudební dílo. Většinou si jej může spojit s určitou osobní životní zkušeností nebo nějakou představou, která se může dále rozvíjet. V obou případech se jedná

⁸⁴KRÁLOVÁ, Eva. *Hudobné aktivity a kvalita života dieťaťa*. Využitie hudobných aktivít v školskom prostredí. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, str. 165-166.

o schopnost formovat osobní psychickou stránku jedince, ve které se každý žák poznává a soustředí na své „já“.⁸⁵

Tohle jsou nejčastější možné vlivy hudebních činností na člověka. Jak už vyplývá z předcházejících řádků, existuje opravdu mnoho důvodů, proč je zapotřebí hudební aktivity provozovat. Žáci tak mají možnost odklonit se od stereotypu a rozvíjet svou osobnost několika hudebními způsoby.

4.2. Aktivity pro 6. a 7. ročníky ZŠ

Následující aktivity by měly být vykonány po probrání daného učiva. V tomto případě se jedná o téma *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Aktivitami si žáci zopakují učivo, procvičí své znalosti a v neposlední řadě se naučí kooperativní práci. Činnosti jsou různorodého charakteru, od jednoduchých po komplexnější. Budou na výběr individuální i skupinové práce.

Pojďme se zaměřit na o něco jednodušší inspirační aktivity, které jsou vhodné pro nižší ročníky 2. stupně, tedy pro 6. a 7. třídu.

AKTIVITA 1

Poslechová činnost

Aktivní poslech by neměl ve výuce hudební výchovy v žádném případě chybět. Aby bylo dosaženo co nejúčinnějšího efektu, měl by se poslech vždy propojit s jinými hudebními nebo také mimohudebními aktivitami. To nám taktéž zaručí větší vnímavost u samotných žáků, kteří nebudou pouze sedět a bezvýrazně dané skladbě naslouchat.

Aktivita: individuální, skupinová

Karl Ditters von Dittersdorf: *Lékař a lékárník (předehra)*⁸⁶

- aktivita zaměřená na samotného skladatele, jeho život na zámku a na poslechovou část, která bude spojena s výtvarnou činností

⁸⁵KRÁLOVÁ, Eva. *Hudobné aktivity a kvalita života dieťaťa*. Využitie hudobných aktivít v školskom prostredí. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, str. 171-173.

⁸⁶DITTERS, Carl. Doktor und Apotheker (Overtüre). *Youtube* [online]. 17.8.2017 [cit. 24.3.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=I97b1rxcr2c>

popis aktivity:

- před poslechovou činností, učitel žáky seznámí s životem skladatele, při kterém se nejvíce zaměří na život na Jánském Vrchu v Javorníku
- poté jim bude předehra *Lékař a lékárník* puštěna a studenti budou mít za úkol udělat si představu, jaký by mohl být život na zámku, kde Ditters strávil část svého života
- před druhým poslechem se žáci rozdělí do trojic a budou mít za úkol skladbu výtvarně znázornit (cíl aktivity), tedy nakreslit svoji představu o životě na zámku za doby Karla Ditterse, při čemž by jim měl pomoci příběh jeho života a druhý poslech kompozice (meze v tvořivosti se nekladou)
- na závěr každá skupinka představí a okomentuje svůj produkt, kde vysvětlí, proč zvolili danou kresbu
- nakonec se můžou skupinky mezi sebou ohodnotit a produkt, který bude mít nejvíce hlasů, vyhrává
- obrázky mohou být vystaveny na chodbě školy nebo ve třídě

AKTIVITA 2

Hra na Orffovy nástroje, zaměření na rytmus

Hra na hudební nástroje neboli instrumentální činnost, je důležitou součástí výuky hudební výchovy. Jestliže dítě hraje na nějaký hudební nástroj, naučí se chápat hudbu o něco hlouběji, jelikož si nástroj sám osahá a za jeho použití nese svoji vlastní odpovědnost. Hra na nástroj vede ke zlepšení paměti, pozornosti a disciplíně. V neposlední řadě se jedná o zábavu, kterou si žáci mohou užít jak samostatně, tak mezi sebou.

Aktivita: skupinová

Zhudebnění vět týkající se Karla Ditterse z Dittersdorfu

- aktivita, při které půjde o zhudebnění vět, které obsahují informace o skladateli a zároveň o vytvoření správného rytmu tak, aby správně pasoval do délky slov

popis aktivity:

- žáci utvoří dvojice a přečtou si věty, které budou mít k dispozici na tabuli
- budou mít k dispozici Orffovy nástroje a každý žák si bude moci vybrat nástroj dle své libosti
- jejich úkolem a cílem aktivity je vymyslet rytmus tak, aby pasoval do dané věty
- jeden z dvojice rytmizuje jednu větu, po něm se přidá druhý z dvojice a rytmizuje větu následující
- studenti, kteří budou chtít, mohou své výkony předvést před třídou
- nejen, že si žáci touto aktivitou procvičují rytmus a hru na nástroj, ale také si osvojují údaje o skladateli a jeho životě, čímž si učivo lépe zapamatují

Věty sloužící k rytmizaci:

1. Karl Ditters byl hudební skladatel.
2. Pocházel z Rakouska a byl to houslista.
3. Působil na Jánském Vrchu v Javorníku.
4. Pocházel z dob Mozarta a Beethovena.
5. Oženil se se zpěvačkou a měli deset dětí.
6. Jeho nejznámější operou je *Lékař a lékárník*.
7. Celý život cestoval, ale vždy se vracel zpět do Slezska.
8. Každoročně se pořádá Festival na skladatelovu počest.

AKTIVITA 3

Poslechová činnost s pantomimou

Kolikrát je pro učitele obtížné neustále vymýšlet aktivity k poslechové činnosti. Velice výhodná aktivita může být tzv. pantomima, kde se žáci naučí vnímat myšlenku dané skladby, a navíc se dostanou do pohybu, který po několika hodinách v lavicích jistě potřebují.

Aktivita: skupinová

Vyjádření myšlenky díla pomocí pantomimy

- aktivita, která žáky přiměje se hlouběji zaposlouchat do dané skladby a následně její příběh vyjádřit tělem

popis aktivity:

- nejdříve je zapotřebí studenty seznámit se skladatelem, což bude v rukou učitele
- po předání informací, přijde na řadu první poslech, při kterém se mají žáci zamyslet nad možným významem skladby, který si během poslechu budou psát na papír
- k poslechu je vybrána skladba od Ditterse s názvem *Sinfonia Concertante*⁸⁷
- po prvním poslechu se žáci rozdělí do skupin po čtveřicích a sepíší si emoce, které mají spojené s dílem
- druhý poslech už bude o něco aktivnější, jelikož hlavním úkolem a také cílem této činnosti, bude znázornění této skladby pomocí pantomimy, tudíž bude na každém z nich, jak tento úkol pojmu
- žáci dostanou nějaký čas na pohybovou aktivitu a poté každá skupina předvede svůj výkon před třídou, která bude hádat smysl vyjádření příběhu svých spolužáků

AKTIVITA 4

Získání údajů o skladateli na tabletu

V dnešní době je od výuky, nejen hudební výchovy, očekáváno používání technologických prostředků. A to ze strany jak učitelů, tak také žáků. U této aktivity je zapotřebí dostupnost alespoň 10 tabletů ve třídě, které budou ke svým potřebám používat studenti. Jestliže jich nebude dostatek, mohou využít jeden do dvojice.

Jedná se o jiný způsob vnímání teoretických poznatků než výklad učitele, který mnohdy není žáky vnímán tak, jak by se předpokládalo. Nejen, že si studenti užijí používání tabletu, ale také se naučí používat internet a vyhledávat potřebné informace. Aktivita: individuální, skupinová

⁸⁷DITTERS, Karl. *Sinfonia Concertante for Viola and Double Bass*. *Youtube*. [online]. 22.3.2014 [cit. 25.3.2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=mE_J63nLIIU&list=RDEMIT85UAmjcRfNoePsVE5TzA&start_radio=1

popis aktivity:

- každý žák si vezme jeden tablet, jestliže jich nebude dostatek, utvoří dvojice
- učitel zadá na tabuli jméno skladatele, čímž je Karl Ditters z Dittersdorfu a žáci budou mít za úkol vyhledat informace, které pedagog napíše v odrážkách
- učitel bude dohlížet na to, jak žáci s tabletem zachází, ale také na to, jestli si ví rady (jestliže budou nějaké problémy, vždy poskytne pomoc)
- po skončení aktivity si žáci s učitelem sdělí správné údaje a studenti si tak utvoří zápis do sešitu

Informace k vyhledávání:

1. Datum a místo narození
2. Povolání
3. Hudební nástroj
4. Místo trávení života
5. Kompozice
6. Inspirace
7. Známí skladatelé
8. Datum a místo úmrtí

4.3. Aktivity pro 8. a 9. ročníky ZŠ

Následující aktivity by měly být vykonány po probrání daného učiva. V tomto případě se jedná o téma *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Aktivitami si žáci zopakují učivo, procvičí své znalosti a v neposlední řadě se naučí kooperativní práci. Činnosti jsou různorodého charakteru, od jednoduchých po komplexnější. Budou na výběr individuální i skupinové práce.

Pojďme se zaměřit na o něco komplexnější inspirační aktivity, které jsou vhodné pro vyšší ročníky 2. stupně, tedy pro 8. a 9. třídu.

AKTIVITA 1

Pracovní list - Karl Ditters z Dittersdorfu

Pracovní list slouží zejména na zopakování těch nejdůležitějších informací, které se týkají skladatele a jeho hudební tvorby. Zde se studenti dozví, jak jsou na tom jejich vědomosti a na co by se měli, popřípadě nedostatků, více zaměřit.

Aktivita: individuální

PRACOVNÍ LIST – KARL DITTERS Z DITTERSDORFU

88

Pro 7. a 8. ročníky ZŠ

Jméno:

Ročník:

Hodnocení:

⁸⁸Město Dešná. KAREL DITTERS Z DITTERSDORFU (1739 - 1799) [online]. Dešná u Jindřichova Hradce: Galileo Corporation, 2022 [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.destna.cz/volny-cas/rodaci-a-osobnosti/karel-ditters-z-dittersdorfu-1739-1799-125cs.html>

1. **Vytvoř** věty se slovy z tabulky. Věty se musí týkat života skladatele Karla Ditterse z Dittersdorfu.

Vídeň	klasicismus	housle	1799	Gluck
Velký Varadín		F. G. Schaffgotsch		Lékař a lékárník
	Jánský Vrch	Javorník		hejtman
	zámek Červená Lhota			hudební festival

2. **Přečti** tvrzení a **rozhodni**, zda se jedná o pravdu = P nebo nepravdu = N. Pokud je věta nepravdivá, **oprav** jí tak, aby byla správně.

- Karl Ditters zemřel ve 49 letech.
- Narodil se v roce 1739 ve Vídni.
- Polovinu svého života strávil ve Slezsku.
- Karl Ditters byl klavírním virtuosem.
- Nastoupil jako kapelník orchestru po Josephu Haydnovi.
- Zámek Jánský Vrch v Javorníku byl postavený až za působení Karla Ditterse.
- Skladatel musel Jánský Vrch se svojí rodinou opustit kvůli nemoci a finančním problémům.
- Díky skladatelově působení na Javornicku je na jeho počest každoročně uspořádán Festival Karla Ditterse po celém regionu Jesenicka.
- Skladatel umírá v roce 1789 a byl pohřben ve Vídni.

3. **Vzpomeň si** alespoň na 3 díla, která Ditters napsal a **napiš** jejich názvy.

Bonusové otázky:

- Jakou spojitost má singspiel s Dittersem?
- Jaký je význam slova „singspiel“?
- Jaká je dnes nejhranější opera skladatele Ditterse?

4. **Rozkóduj** slovo, které je ukryté v každém řádku. Směr slova může být i zleva doprava. Každé slovo je spojené se skladatelem. Rozluštěná slova **napiš** pod tabulku.

<p style="text-align: center;">J K L D I T T E R S N H O I O P E L S U O H U I E V E V S I N G S P I E L F A C E S T E R X B A H T Z R I B A G O K S Z E L S R T D R E F E S T I V A L D E V I</p>
--

AKTIVITA 2

Poslechová činnost

Aktivní poslech by neměl ve výuce hudební výchovy v žádném případě chybět. Aby bylo dosaženo co nejúčinnějšího efektu, měl by se poslech vždy propojit s jinými hudebními nebo také mimohudebními aktivitami. To nám taktéž zaručí větší vnímavost u samotných žáků, kteří nebudou pouze sedět a bezvýrazně dané skladbě naslouchat.

Aktivita: individuální, skupinová

Karl Ditters von Dittersdorf: *Viola Concerto in F Major*⁸⁹

- komparace skladby ze stejného hudebního období (klasicismus), čímž je *Koncert pro housle č. 3⁹⁰* od W. A. Mozarta

⁸⁹DITTERS, Carl. Viola Concerto in F Major. *Youtube* [online]. 7.5.2016 [cit. 24.3.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=KW-ZX6b13UM>

⁹⁰MOZART, W.A. Violin Concerto No. 3: 1 st movement, Sumina Studer. *Youtube* [online]. 5.1.2018 [cit. 24.3.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=i-WrSji-OEw>

popis aktivity:

- před aktivním poslechem si žáci s učitelem zopakují hlavní charakteristiku období klasicismu a jací skladatelé v tomto období působili
- jako první bude puštěna skladba od Ditterse, tedy *Viola Concerto in F Major*, ale název jim řečený nebude, protože budou muset hádat hlavní nástroj, čímž je viola
- poté si žáci poslechnou Mozartovu kompozici - *Koncert pro housle č. 3*, ale název bude opět nevyřčen, jelikož budou muset uhádnout taktéž hlavní nástroj, čímž jsou housle
- po uhodnutí hudebních nástrojů si společně s pedagogem řeknou rozdíly mezi těmito velice podobnými nástroji
- při druhém poslechu obou děl, se žáci rozdělí do trojic a porovnají náladu, podobnost nebo odlišnost ukázek, což je hlavním cílem poslechové činnosti
- poté si své dojmy sdělí mezi sebou a společně s učitelem sestaví ze všech návrhů co nejtrefnější vlastnosti obou skladeb

AKTIVITA 3

Učitel skladatelem aneb „Kdo jsem?“

Tato aktivita neobsahuje poslech, ani instrumentální činnost, protože se jedná o „sběr“ informací o skladateli. Je to jedna z možností, jak přimět žáky přemýšlet a zjistit údaje vlastní snahou. Jde o mnohem lepší způsob vnímání teoretických poznatků než výklad učitele, který mnohdy není žáky vnímán tak, jak by se předpokládalo.

V této aktivitě jsou zahrnuti žáci i učitel, který zde hraje tu nejdůležitější roli, čímž je samotný skladatel Karl Ditters z Dittersdorfu.

Aktivita: skupinová

popis aktivity:

- pokud je to možné, učitel by měl hrát roli skladatele úplně se vším všudy, bude se tedy snažit znázornit Ditterse tak, jak by mohl působit v 18. století
- žáci nebudou vědět vůbec nic o osobě, která stojí před nimi
- učitel dá studentům pokyny k tomu, aby se ptali otázkami tak, aby si udělali zápisky o životě osoby, která na jejich dotazy odpovídá

- jestliže žáci nebudou vědět na co se ptát, učitel jim může vždy nějakým způsobem poradit
- jestliže již žáci nebudou mít nápady k otázkám, pedagog s nimi projde jejich zápis a popřípadě údaje doplní
- po sepsání zápisu budou studentům puštěny alespoň dvě skladby od tohoto skladatele, aby získali poznatky také o jeho hudební tvorbě

Možné kladené otázky:

1. Kdo jsi?
2. Ve kterém století žiješ?
3. Hraješ na nějaký hudební nástroj? Na jaký?
4. Odkud pocházíš?
5. Kde trávíš většinu svého života?
6. Jaké kompozice skládáš?
7. S jakými osobnostmi ses za svůj život seznámil?
8. Kdo nebo co je tvou největší inspirací?
9. Na jaká svá díla jsi nejvíce pyšný?

AKTIVITA 4

Poslechová aktivita s vlastním příběhem

Následující aktivita bude zaměřená na poslech opery s názvem *Lékař a lékárník*, přesněji akt 2 obsahující duet mezi ženou a mužem. Uvažování nad skladbou je stejně důležité, jako samotný poslech. Z pravidla u studentů by mělo učitele zajímat, jakým způsobem vnímají hudbu, kterou poslouchají ve výuce hudební výchovy. A jak se říká - sto lidí, sto chutí. Jedná se tedy o aktivní poslech a následné sepsání příběhu, kterým skladbu popíšou podle svých emocí.

Aktivita: individuální, skupinová

Karl Ditters von Dittersdorf: *Doktor und Apotheker: Act II, Duett. "Nie Werd' Ich Mich So Weit Vermessen"*⁹¹

- vytvoření příběhu na základě poslechu opery

popis aktivity:

- učitel žákům pustí ukázkou druhého aktu opery *Lékař a lékárník* a ti budou mít za úkol během poslechu sepsat (pouze v bodech) možný děj tohoto duetu mezi mužem a ženou
- aniž by studenti věděli o čem skladba pojednává (jelikož je v německém jazyce), záleží pouze na tom, co si pod touto kompozicí studenti představují
- po prvním poslechu se rozdělí do skupinek po třech a ukážou si mezi sebou své sepsané myšlenky
- u druhého poslechu již budou mít za úkol vymyslet příběh, který by se mohl ztotožňovat se skladbou
- příběh bude psaný v přítomném čase, zbytek úkolu bude záležet na fantazii žáků
- po skončení aktivity, každá skupinka přečte svoji verzi příběhu, poté bude skutečný význam opery přečten učitelem a žáci tak budou moci porovnat své úvahy

1.pozn.: U této aktivity bude záležet jak na samotném příběhu, tak také na domluvě a spolupráci mezi studenty, protože názory mohou být opravdu rozdílné u každého z žáků. Záleží zde na toleranci a respektování odlišných názorů.

2.pozn.: Pokud bude sepsání příběhu moc složité, mohou si žáci vybrat tvorbu dialogu, který se může v opeře mezi mužem a ženou odehrávat.

⁹¹DITTER, Carl. *Doktor und Apotheker: Act II, Duet. „Nie Werd, Ich Mich So Weit Vermessen“*. *Youtube*. [online] 14.11.2014 [cit. 28.3.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8McO81v6aXU>

Shrnutí

Na hudební vývoj dítěte má vliv několik faktorů. Mezi ty nejzákladnější patří rodinné zázemí, ve kterém se hudba provozuje. Jestliže má dítě kontakt s hudbou již od útlého věku, je více pravděpodobné, že jeho hudební vnímání bude mít v budoucnosti lepších výsledků. K tomu patří také hra na hudební nástroj, což kladně přispívá k celkovému hudebnímu vývoji.

Co se týká samotných hudebních aktivit, zde záleží na vhodném výběru, u kterého hrají největší roli samotní žáci. Zda jsou schopni dané aktivity vykonávat napříč jejich složitosti nebo naopak, jestli nejsou moc snadné vzhledem k jejich věkové kategorii a hudebním znalostem. Proto je opravdu důležité brát ohled na veškeré možné faktory. V dětském věku je doporučeno vybírat ukázky skladeb ze kterých „vyzařuje“ pozitivní duch - tedy láska, radost, přátelství, kladný přístup k životu, smích a naděje. To vše může ovlivnit psychiku dítěte a napomocť mu upravit veškeré bio-psycho-socio-spirituální složky osobnosti.⁹² Důležitou a nezbytnou stránkou k vykonávání hudebních činností, je spolupráce studentů mezi sebou. Hudební aktivity je mohou sblížit a dostávají možnost pochopit vnímání hudby svých protějšků. Díky tomu se mohou spřátelit studenti, kteří se za jiných okolností takřka ani nepozdraví. Totožné vnímání hudby a stejné emocionální citění na danou skladbu může být důvodem nového přátelství.

Hudební aktivity na téma *Karl Ditters z Dittersdorfu*, mohou sloužit jako inspirace pro výuku hudební výchovy na základní škole. Jedná se o skladatele, který je v dnešní době podceňován, ale při poslechu jeho kompozic a nastudování Karlova života, každý uzná, že alespoň zmínka o tomto skladateli, opravdu stojí za to. Díky vhodně zvoleným hudebním činnostem je větší pravděpodobnost, že si Karla Ditterse oblíbí i samotní studenti.

Pozn.: Rozdělení aktivit podle ročníků je čistě teoretické. Může se stát, že aktivity zvolené pro 8. a 9. ročníky hravě zvládnou studenti ročníků nižších. Proto je podstatné znát znalosti a schopnosti svých žáků.

⁹²KRÁLOVÁ, Eva. *Hudobné aktivity a kvalita života dieťaťa*. Využitie hudobných aktivít v školskom prostredí. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, str. 201.

Závěr

V závěru mé diplomové práce bych ráda shrnula její poznatky. Karl Ditters z Dittersdorfu byl rakouský hudební skladatel, který na našem území zanechal svůj životní odkaz. Mnohými neznámý, což se není čemu divit, jelikož žil v době Ludwiga van Beethovena a Wolfganga Amadeuse Mozarta, kteří byli a stále jsou nejvýznamnějšími skladateli období klasicismu. Další důvod, proč je skladatel v dnešní době tolik podceňovaný je ten, že většinu svého života strávil v malém městečku Javorník, kde komponoval svá díla a neměl potřebu být světově proslulý. I když měl několik zahraničních hudebních nabídek, vždy se rozhodl srdcem, kterému patřilo místo ve Slezsku na Jánském Vrchu.

Jedno z mnoha uvědomění, které mi tahle práce přinesla byl fakt, jak věrní lidé Dittersovi v dnešní době jsou. To, že se každoročně pořádá velkolepý festival pro připomenutí skladatelova působení u nás na Jesenicku, je důkaz toho, jak moc byla nejen česká hudební scéna jeho životem a tvorbou ovlivněna. Jeho životní příběh není tak „divoký“ a komplexní jako u některých jiných umělců. To ovšem neznamená, že nestojí za jeho poznání. Ba naopak, alespoň *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*, stojí opravdu za přečtení. Část mé práce se tedy zabývá životem a hudební tvorbou skladatele. Dále důkladně popisuji samotný festival, který navštěvují opravdoví hudební profesionálové. Na základě těchto poznatků jsem přistoupila k další části diplomové práce, čímž je nepostradatelná hudební inspirace, která je v dnešní době v učitelské branži vždy vítána. Tou inspirací je návrh krátkodobé projektové výuky a několik hudebních aktivit, které je možné využít na 2. stupni základních škol.

Cílem práce je seznámit čtenáře s životním obdobím Karla Ditterse, kde se z největší části zaměřuji na život u nás, tedy v Javorníku, na zámku Jánský Vrch. Dále zde hraje značnou část jeho hudební tvorba, která se odráží jak v projektové výuce, tak také v hudebních činnostech, které jsou určeny pro studenty základních škol. Inspirace odkazu skladatele pro výuku hudební výchovy, byla nejhlavnějším cílem diplomové práce a také výzvou pro mě samotnou, jelikož se o Dittersovi na většině základních škol vůbec neučí. To se doufám, alespoň v malé míře, dokáže změnit.

Jako autorka této práce věřím, že všechny dosavadní shrnuté informace budou přínosné nejen pro všechny čtenáře a hudební pedagogy, ale také pro ty, kteří se zajímají o vážnou hudbu s nádechem života na zámku. Dále doufám, že dané téma bude inspirací pro tvořivost jakýchkoliv hudebních aktivit a také pro zvětšený zájem žáků předmětu hudební výchovy. V neposlední řadě věřím, že kreativita pedagogů je klíčem k radostným a pozitivním chvílím všech studentů.

Souhrn

Jak již bylo zmíněno v závěru diplomové práce, téma s názvem *Využití odkazu Karla Ditterse z Dittersdorfu jako inspirace pro výuku hudební výchovy na základní škole*, v první řadě seznamuje čtenáře se samotným skladatelem a jeho hudební tvorbou. Dále práce pojednává o taktéž již zmíněném festivalu, který na území Jesenicka probíhá už od roku 1993.

Následující část, která je pro tuto práci klíčová, se zabývá principy projektové výuky a shrnuje její výhody i nevýhody. Poté následuje projektová výuka pro žáky 2. stupně základní školy, která je seznamuje a sblížuje se skladatelem Karlem Dittersem. V posledních kapitolách jsou k dispozici inspirativní hudební aktivity, které obsahují různorodou škálu hudebních i mimohudebních činností.

Nejzásadnější částí práce je praktické využití daného tématu ve výuce hudební výchovy. Inspirace ve školním prostředí není nikdy dostatek, proto jsem zvolila praktickou část na bázi návrhu krátkodobé projektové výuky a několik druhů aktivit. Zdroje jsou ve většině případů v českém jazyce, ale čerpala jsem i z knih zahraničních. Jak už bylo zmíněno, hlavním cílem je zviditelnit samotného skladatele a jeho klasicistní tvorbu tak, aby byl jeho odkaz na základních školách využitelný v mnohem větší míře, než tomu bylo doposud.

Klíčová slova:

hudba – Karl Ditters – Dittersdorf – klasicismus – skladatel – život – kompozice – Jánský Vrch – Javorník – festival – projektová výuka – hudební výchova – projekt – hudební aktivity – hudební inspirace

Summary

As mentioned in the conclusion of the thesis, the topic *The Application of Karl Ditters from Dittersdorf's Legacy as Inspiration for Teaching Music at Elementary School*, firstly introduces the readers to the composer himself and his musical output. Secondly, the thesis also concerns the aforementioned festival which has taken place in Jeseník since 1993.

The following part, which is crucial for this thesis, deals with principles of the project lesson and describes its advantages and disadvantages. In the next step, there is one project lesson which is designed for students of lower secondary school. The project lesson introduces and brings students closer to the composer Karl Ditters. In the last chapters, there are inspirational musical activities which consist of diverse scale of musical and non-musical layouts for the lesson.

The most important part of the whole thesis is the practical use of a given topic in music education. There is never enough inspiration in the school environment, that is why I chose the practical part based on the design of short-term project lesson and several types of activities. The sources of material are mainly in czech but I also drew from foreign books. As mentioned earlier, the main aim is to make the composer and his work visible in order to make his legacy more usable in lower secondary schools.

Key words:

music – Carl Ditters – Dittersdorf – classicism – composer – life – composition
– Jansky Vrch – Javornik – festival – project lesson – music education – project
– musical activities – musical inspiration

Seznam použitých zdrojů

Literatura:

DEWEY, John. *Demokracie a výchova*. Praha: E. Leschingr, 1932.

DITTERSDORF, Carl Ditters von. *Vzpomínky hudebníka XVIII. století*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1959.

Encyklopedia Muzyczna. PWM: Kraków, 1984.

HENRY, Jane. *Teaching Through Projects*. London: Kogan Page Limited, 1994.

JUSTROVÁ, Kateřina. *Projektová výuka v hudební výchově na 2. stupni ZŠ - projekt Renesance všemi smysly*. Diplomová práce. Brno: Masarykova Univerzita, 2017.

KOHOUTEK, Vladimír a kol. *2. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Karla Ditterse z Dittersdorfu*. Javorník, 1995.

KRÁLOVÁ, Eva. *Hudobné aktivity a kvalita života dieťaťa*. Využitie hudobných aktivít v školskom prostredí. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015.

KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy Univerzity, 2006.

PASH, Marvin a kol. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 1998.

POLÁŠEK, Petr a kol. *Ditters a jeho Festival*. Javorník: Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, 2016.

PŘÍHODA, Václav. *Reformní praxe školská*. Praha: Československá grafická unie, 1936.

TOMKOVÁ, Anna. Proměny vyučovacích metod v primární škole. In *K současným problémům vnitřní transformace primární školy*. Praha: PdF UK, 1998.

VELÍNSKÝ, Stanislav. *Soustavy individualizovaného učení*. Brno, 1932.

ZUBER, Rudolf. *Hudební minulost Jánského Vrchu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1972.

ZUBER, Rudolf a kol. *Jesenicko v období feudalismu do roku 1848*. Ostrava, 1966.

ZUBER, Rudolf. *Karel Ditters z Dittersdorfu*. Šumperk: Vlastivědný ústav v Šumperku, 1970.

ŽANTA, Rudolf. *Projektová metoda, pokus o řešení pracovní školy*. Praha: Nákladem dědictví Komenského, 1934.

Kvalifikační práce:

ČERMÁKOVÁ, Lenka. *Carl Ditters von Dittersdorf. Podmínky dobové praxe spolu s katalogizací operního a oratorního díla zapomenutého génia*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009.

Internetové zdroje:

CitacePRO. Citáty slavných osobností [online]. 2010 [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://citaty.net/autori/marvin-minsky/>

Citáty slavných osobností: Karl Ditters von Dittersdorf [online]. Praha, 2006 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://citaty.net/autori/karl-ditters-von-dittersdorf/>

DITTER, Carl. Doktor und Apotheker: Act II, Duet. „Nie Werd, Ich Mich So Weit Vermessen“. *Youtube*. [online] 14.11.2014 [cit. 28.3.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8McO81v6aXU>

DITTERSDORF, Karl. Harp Concerto in A Major. *Youtube* [online]. 14.11.2014 [cit. 16.3.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QPUKzcgEYc>

DITTERS, Karl. Sinfonia Concertante for Viola and Double Bass. *Youtube*. [online]. 22.3.2014 [cit. 25.3.2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=mE_J63nLlIU&list=RDEMIT85UAmjcRfNoePsVE5TzA&start_radio=1

DITTERS, Carl. Viola Concerto in F Major. *Youtube* [online]. 7.5.2016 [cit. 24.3.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=KW-ZX6b13UM>

Doktor und Apotheker: Ouvertüre. *Youtube* [online]. 14.11.2014 [cit. 16.3.2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Oxtvn-eiMqU&list=OLAK5uy_n4CAMthvG0ySkiiUjIM7A263kdYQy2ViI

DŘEVIKOVSKÝ, Libor. *Český Rozhlas D-dur: Carl Ditters von Dittersdorf: Doktor und Apotheker (Lékař a lékárník)* [online]. © 1997-2022 Český rozhlas, 7. říjen 2021 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://d-dur.rozhlas.cz/carl-ditters-von-dittersdorf-doktor-und-apotheker-lekar-a-lekarnik-8592454>

Helios Jeseníky: Zámek Jánský Vrch [online]. Hotel Helios, 2009-2022 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://www.heliosjeseniky.cz/cs/zamek-jansky-vrch>

Město Deštná. KAREL DITTERS Z DITTERSDORFU (1739 - 1799) [online]. Deštná u Jindřichova Hradce: Galileo Corporation, 2022 [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.destna.cz/volny-cas/rodaci-a-osobnosti/karel-ditters-z-dittersdorfu-1739-1799-125cs.html>

Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://festivalditters.cz/index.html>

MOZART, W.A. Violin Concerto No. 3: 1 st movement, Sumina Studer. *Youtube* [online]. 5.1.2018 [cit. 24.3.2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=i-WrSji-OEw>

Muzikus: Kubínovo kvarteto [online]. 2013 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <http://www.muzikus.cz/kubinovo-kvarteto/>

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Copyright © 2020 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy., 1.9.2021 [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcovy-vzdelavacici-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

Svatováclavský hudební festival. Stadlerovo klarinetové kvarteto [online]. Ostrava [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://shf.cz/interpret/stadlerovo-klarinetove-kvarteto/>

Turistika. Pro větší zážitek z cest a výletů. Javorník - Dittersův dům [online]. © 2007 - 2022 Turistika.cz, 23.12.2010 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/javornik-dittersuv-dum/foto?id=407155>

Seznam příloh

1. Karl Ditters z Dittersdorfu

93

⁹³ *Citáty slavných osobností: Karl Ditters von Dittersdorf* [online]. Praha, 2006 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://citaty.net/autori/karl-ditters-von-dittersdorf/>

2. Zámek Jánský Vrch

94

3. Dittersův dům v Javorníku, kdysi muzeum, dnes ZUŠ

95

⁹⁴Helios Jeseníky: Zámek Jánský Vrch [online]. Hotel Helios, 2009-2022 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://www.heliosjeseniky.cz/cs/zamek-jansky-vrch>

⁹⁵Turistika. Pro větší zážitek z cest a výletů. Javorník - Dittersův dům [online]. © 2007 - 2022 Turistika.cz, 23.12.2010 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/javornik-dittersuv-dum/foto?id=407155>

4. Bolschoi Don Kosaken (Rusko)

96

5. Dan Bárta and Illustratosphere - r. 2013

97

⁹⁶Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://festivalditters.cz/index.html>

⁹⁷Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://festivalditters.cz/index.html>

6. Lee Andrew Davison - r. 2013

98

7. Moravská filharmonie Olomouc - r. 2014, Dirigent: Petr Chromčák

99

⁹⁸Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://festivalditters.cz/index.html>

⁹⁹Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://festivalditters.cz/index.html>

8. Classic duo sms - r. 2013, Martin Kos (housele), Petr Novák (klavír)

100

9. Plakát Mezinárodního festivalu Karla Ditterse z Dittersdorfu z r. 2021

Sdíružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, z.s.
pod záštitou ministra kultury
a hejtmána Olomouckého kraje
parádá: **XXIX ročník**
Mezinárodního hudebního festivalu
Karla Ditterse z Dittersdorfu
4. 9. – 19. 9. 2021

Sobota 4. 9. v 19:00 hodin
Kostel Nanebevzeví Panny Marie Jeseník
„ZAHÁJOVACÍ KONCERT“
CARL DITTERS VON DITTERSDORF
Symfonie 6 (druhá úprava) / první úprava
Presto assai – Andante – Menuetto – Presto
Koncert D dur pro housle a orchestr (obnovená světová premiéra)
Allegro – Andante – Allegro
FLORIAN LEOPOLD GASSMANN Symfonie c-moll
Allegro – Poco Andante – Menuetto – Allegro molto
CAMERATA MORAVIA
Vít Muška / umělecký vedoucí | Petr Chromčák / dirigent
Eliška Dvořáková - housle / sólistka
Vstupné: 150,-
Děti, školní mládež a senioři: 100,-

Neděle 5. 9. v 18:00 hodin
sál Muzea Izolace, internace a integrace Bílá Voda
JAROSLAV HUTKA – 52 LET NA SCĚNĚ
Vstupné: 150,-
Děti, školní mládež a senioři: 100,-

Pátek 10. 9. v 18:00 hodin
Kostel sv. Kateřiny Uhřetín
PERGOLESI: STABAT MATER
KWIŃTET ENSEMBLE 118
Solistický žánrově opery v Českých Budějovicích
Zuzana Zaimlová / soprán | Vladimíra Janovská / alt
Vstupné: 150,-
Děti, školní mládež a senioři: 100,-

Sobota 11. 9. v 18:00 hodin
Kostel sv. Jana Křtitele Horní Domašov
AVE MARIA
Michaela Srámová / soprán | Jana Tutková / flétna
Karel Martinek / varhany
Vstupné: 150,-
Děti, školní mládež a senioři: 100,-

Neděle 12. 9. v 17:00 hodin
Zámek Janský Vrch Javorník
SLAVNÉ ČESKÉ KVARTETY
ZEMLINSKÉ KVARTETO
František Souček / housle | Petr Štřížek / housle
Petr Holman / viola | Vladimír Fortin / violoncello
Vstupné: 150,-
Děti, školní mládež a senioři: 100,-

Pátek 17. 9. v 19:00 hodin
Taneční Račí údolí
SLAVNÉ FILMOVÉ MELODIE
SHADOW QUARTET
Štěpán Švestka / violoncello | Marek Švestka / kontrabas
Jaromír Žilka / akordeon | Ondřej Pihál / housle
Vstupné: 150,-
Děti, školní mládež a senioři: 100,-

Sobota 18. 9. v 18:00 hodin
Kostel sv. Hedvičky Supulovice
S DÁMSKÝM ORCHESTREM PO STOPÁCH NĚMECKÝCH MISTRŮ
AMBRÓS LADIES ORCHESTRA
Bach – Händel – Vivaldi – Pachelbel
sólistka: Miroslava Ambrosí a Táňa Vojvodová
Vstupné: 150,-
Děti, školní mládež a senioři: 100,-

Neděle 19. 9. v 18:00 hodin
Kostel sv. Filipa Vápenná
EXELLANTE – FLÉTNÁ S HARFOU
Recitál pro flétnu a harfu
Kateřina Englichová / harfa | Petr Pomkša / flétna
Vstupné: 150,-
Děti, školní mládež a senioři: 100,-

Tento XXIX. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Karla Ditterse z Dittersdorfu se uskutečňuje za významné finanční podpory Ministerstva kultury a Olomouckého kraje. Mezi finančními spolusponzory patří také záštitou ministra kultury a hejtmána Olomouckého kraje JUDr. Jiří Čadec. Festival finančně podporují města a obce Bernartice, Vápenná, Bělá pod Prádkem, Jeseník, Supulovice, Javorník, Bílá Voda, Uhřetín.

Partneři festivalu jsou: Karelův Dvůr z.s., Olomoucká společnost AOS 1918, Město Jeseník, Město Uhřetín, Město Javorník, Město Bílá Voda, Město Bělá pod Prádkem, Město Bernartice, Město Vápenná, Město Supulovice, Město Javorník, Město Bílá Voda, Město Uhřetín, Město Bělá pod Prádkem, Město Bernartice, Město Vápenná, Město Supulovice, Město Javorník, Město Bílá Voda, Město Uhřetín.

Mediální partneři jsou: Jesenícký týdeník, Český rozhlas Olomouc

Změna programu vyhrazena.
Kontakt: e-mail: festival@dittersdorf.cz | tel.: +420 702 028 072
www.festivalditters.cz

101

¹⁰⁰Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://festivalditters.cz/index.html>

¹⁰¹Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://festivalditters.cz/index.html>

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Michaela Semelová
Katedra nebo ústav:	Katedra hudební výchovy PdF UPOL v Olomouci
Vedoucí práce:	PaedDr. Lenka Pulchertová, Ph. D.
Rok obhajoby:	2022

Název práce:	Využití odkazu Karla Ditterse z Dittersdorfu jako inspirace pro výuku hudební výchovy na základní škole
Název v angličtině:	The Application of Karl Ditters from Dittersdorf's Legacy as Inspiration for Teaching Music at Elementary School
Anotace práce:	Práce seznamuje čtenáře se samotným skladatelem a jeho hudební tvorbou. Dále pojednává o festivalu konající se na Dittersovu počest. Hlavní část se zabývá principy projektové výuky a shrnuje její výhody i nevýhody. Poté následuje projektová výuka pro žáky 2. stupně základní školy. V posledních kapitolách jsou k dispozici inspirativní hudební aktivity, které obsahují různorodou škálu hudebních i mimohudebních činností.
Klíčová slova	Hudba, Karl Ditters, klasicismus, skladatel, kompozice, Jánský Vrch, festival, projektová výuka, hudební výchova, hudební aktivity
Anotace v angličtině:	This thesis firstly introduces the readers to the composer himself and his musical output. Secondly, the thesis also concerns the musical festival. Another part deals with principles of the project lesson and describes its advantages and disadvantages. In the next step, there is one project lesson which is designed for students of lower secondary school. In the last chapters, there are inspirational musical activities which consist of diverse scale of musical and non-musical layouts for the lesson.
Klíčová slova v angličtině:	Music, Carl Ditters, classicism, composer, composition, Jansky Vrch, festival, project lesson, music education, musical activities
Počet příloh:	9
Rozsah práce:	76 stran
Jazyk práce:	český

